Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT | פרייז 15 גראשען | היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 28 | Łódź, Wtorek, 2 lutego 1932 r. | צענטער יאהרגאנג | לאדז, דינסטאג, כ"ה שבט תרצ"ב | № 28

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

יאפאנער באמבארדירען נאנקין

מלחמה-פייער אויפ'ן ווייטען מזרח צופלאקערט זיך ווייטער. — כינע האט נישט ערקלערט קריג יאפאן. — יאפאנער האבען גרויסע פלענער. — כינע וועט העמפען ביז'ן לעצטען טראפען בלוט

דער אמעריקאנער פלאט אפגעשוואומען קיין שאנכאי

לאנדאן, 1 (ספּ. טעל.)) 5 יאפאנישע טארפעדאס האבען היינט פארטאגס אנגעהויבען באמבארדירען נאנקין.

אין דער שטאט האט אויסגעבראכען א געוואלדיגע מהומה. די בעפעלקערונג ענטלויפט.

די כינעזישע פרייוויליגע אפטיילונגען ווערען ארגאניזירט אין גרויס איילעניש. מען ערווארט אנ'אנפאל פון יאפאנישע לופט-שיפען.

עס איז נישט בעוואוסט די סיבה פאר וואס די יאפאנער האבען פלוצים גענומען באמבארדירען די כינעזישע הויפט-שטאט. מען ווייסט נאר, אז נעכטען האט דער קאמענדאנט פון יאפאנישען פלאט געפאדערט פון דער כינעזישער מאכט תיכף אפצושטעלען די מאביליזאציע פון די פרייוויליגע.

כינעזישע רעגירונג ענטלויפט

לאנדאן, 1 (ספּ. טעל.)) די כינעזישע רעגירונג האט פערלאזט נאנקין. ס'רוב אמטען האבען זיך איבערגעטראגען אין דער שטאט ליאנג, וואס ליגט אין מערב-טייל פון הונאן. די מאכט אין דער הויפט-שטאט האט אנ'ארמעע פון 30.000 פרייוויליגע.

נעכטען האבען זיך אין נאנקין פערשפרייט קלאנגען, אז די יאפאנער גרייטען זיך צו פערנעהמען די שטאט. די דאזיגע קלאנגען האבען ארויסגערופען א גרויסע פאניק. אין שטאט זענען פארגעקומען גרויסע מאניפעסטאציעס, אויף וועלכע עס איז בעשלאסען געווארען צו שטעלען א ווידערשטאנד.

די פארשטעט זענען פארטיפיצירט. די פרייוויליגע מאכען פערשאנצונגען.

הגם דער יאפאנישער קאנסול האט אפגעלייקענט די קלאנגען, אז די יאפאנער געהען אויף דער שטאט, איז די מהומה דאך נישט קלענער געווארען. די פרעמדע האבען פערלאזט די שטאט. אין פארט הערשט א גרויסע בעוועגונג. נעכטען האט זיך בעוויזען אויפ'ן טייך, נעבען נאנקין, 4 יאפאנישע קאנאנען-שיפלעך.

די אלגעמיינע צאהל פון יאפאנישען קריגס-פלאט בעטרעפט איצט 7 גרויסע שיפען און איינציגע צעהנדליג געהילף-שיפען.

דער באהן-פערקעהר איז נישט נארמאל. עס קורסירען נאר מיליטערישע צוגען, צוליב דעם וואס די יאפאנישע באמבעס האבען צושטערט די באהן-ליניעס קומט פאר דער באהן-פערקעהר מיט שוועריגקייטען.

דער קריג צווישען יאפאן און כינע

טשיאנקאישעק
דער אבערקאמאנדיר פון דער כינעזישער ארמעי.

הירא-כיטא
דער יאפאנישער קייזער (מיקאדא).

יודזשען טשען
געוו. כינעזישער אויסערן-מיניסטער, ארגאניזירט דעם ווידערשטאנד פון כינע געגען יאפאן.

קאמפען אין שאנכאי

לאנדאן, 1 (ספּ. טעל.) הגם עס איז ערקלערט געווארען וואפענשטילשטאנד, קומען ווייטער פאר קאמפען צווישען יאפאנישען מיליטער און פארטיזאנער.

די יאפאנישע מיליטערישע פאטרולען זענען געווארען

בעשאסען פון די דעכער און פענסטער

די יאפאנער ווענדען אן רעפרעסיעס, זיי

צינדען אונטער די הייזער

פון וועלכע מען שיסט ארויס.

נעכטען האט מען אונטערגעצינדען א גרויסען האטעל, פון וועלכען מען האט פריהער ארויסגעטריבען די איינוואוינער.

ביי דער נעכטיגער קאנפערענץ, האבען די פערטרעטער פון פראנקרייך און ענגלאנד פארגעלעגט

צו שאפען א נייטראלע ליניע

דער פערטרעטער פון יאפאן איז צו דער קאנפערענץ נישט געקומען מיט'ן תירוץ, אז ער האט נישט קיין אינסטרוקציעס פון טאקיא. ער האט אבער גענומען אין אכט די בעשלוסען פון דער קאנפערענץ און אויסגעדריקט די האפנונג, אז די יאפאנישע רעגירונג וועט מסכים זיין צו שאפען א נייטראלע ליניע.

אין אינטערנאציאנאלען קווארטאל האט מען ערקלערט בעלאגערונגס-צושטאנד.

צום פארט זענען נעכטען אנגעקומען צוויי יאפאנישע שיפען, 8 טארפעדאס און 7 הידראפלאנען.

היינט זענען די בענק אין שאנכאי טעטיג. אויף די מערק האט מען געבראכט לעבענס-מיטעל.

עס קומען ווייטער אן יאפאנישע מיליטערישע אפטיילונגען.

אמעריקאנער פלאט האט ארויסגעריהרט

ניו-יארק, 1 (ספּ. טעל.)) דער גרויסער אמעריקאנער פלאט האט בעקומען א בעפעהל אריינצושווימען אויפ'ן רוהיגען ים.

פון עטליכע פארטען זענען אפגעשווימען עטליכע צעהנדליג שיפען פון פלאט.

אלע שיפען שווימען אין דער ריכטונג צו האוואיער אינזלען.

אנגעקומען דער אמעריק. פלאט

לאנדאן, 1 (ספּ. טעל.)) 4 אמעריקאנער טארפעדאס האבען מודיע געווען דורך פינקען, דער אדמיניסטראציע פון שאנכאיער פארט, אז היינט וועלען זיי אנקומען צוזאמען יאנג-טסי-קיאנג.

לויט א לעצטע ידיעה, זענען די דאזיגע שיפען נאך נישט אנגעקומען.

פון פארט מאנילא איז אפגעשווימען אנ'אמעריקאנישער דרעדנאוט אין דער בעגלייטונג פון 6 טארפעדאס. דער דאזיגער פלאט איילט קיין שאנכאי.

פון זעלבען פארט האט מען אויך אפגעשיקט דעם 31. אנ'אמעריקאנער פולק פיעכאטע און קריגס מאטעריאלען.

פראנצויזישער קרייסער

פאריז, 1 (ספּ. טעל.)) פון סייגאן, כינעזיש-אינדיען, איז אפגעשווימען קיין שאנכאי דער פראנצויזישער קרייסער „וואלדעק רוסא".

גרויסע יאפאנישע פלענער

לאנדאן, 1 (ספּ. טעל.)) דער געוו. כינעזישער אויסערן-מיניסטער ד"ר טשען האט געגעבען דער אויסלענדישער פרעסע אנ'אינטערוויא.

דער מיניסטער קוקט פעסעמיסטיש אויף דער צוקונפט.

יאפאן וועט זיך נישט בעגנוגענען מיט מאנדזשוריע און שאנכאי, נאר וועט ווייטער געהען. ער האלט, אז קיין שום מלוכה וועט נישט קאנען מאכען א סוף צו די יאפאנישע פלענער.

כינע האט נישט ערקלערט קריג יאפאן

לאנדאן, 1 (ספּ. טעל.) פאריך פערלאזען נאנקין האט דער כינעזישער אויסערן-מיניסטער קאטעגאריש אפגעלייקענט די ידיעות, אז די כינעזער האבען ערקלערט קריג יאפאן.

די כינעזישע רעגירונג וועט נישט ערקלערען קריג, נאר וועט פערטיידיגען ס'לאנד ביז'ן לעצטען טראפען בלוט.

נעז. „קולטור-ליגע" אפט. לאדז, בזשעזשינער 23

זאל „אאזא" נארוטאוויטש 20

שבת, דעם 6 פעברואר ד. י. פינקטליך 4 א זייגער נאכמיטאג קומט פאר א

גרויסער ווארט-קאנצערט

פראגראם:

1) דער כאר ביי דער קולטור-ליגע אונטער לייטונג פון פראפ. זאזולא,
2) דראמאטישע סטודיע „באגינען",
3) דער ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון דיר. י. זילבערבערג,
4) אויפטריט פון בעקאנטען ארטיסט י. סטרונאטש,
5) פידעל-קאנצערט, אויסג. פון דער יונגער טאלאנטפולער פרל. מארסאן.

בילעטען צו 75 גר. (פאר מיטגלידער 50 גר.) צו בעקומען אין קולטור-ליגע און ביים אריינגאנג

687

היטעל-מאכער-צעך אין לאדז, פאלודניאווא 4

היינט, דינסטאג דעם 2-טען פעברואר 1932 פינקטליך 7 א זייגער אווענד קומט פאר אין אייגענעם לאקאל, פאלודניאווא 4

די יעהרליכע

גענעראל-פערזאמלונג

פון אונזער צעך מיט פאלגענדער טאג-ארדנונג:

1) וואהלען פון א פארזיצער, 2) לעזען דעם פראטאקאל פון דער פאריאהריגער אלגעמיינער פערזאמלונג, 3) בעריכטען: (טעטיגקייט, קאסע, רעוויזיאנס-קאמיסיע), 4) קריטיק, 5) די לאגע אין פאך (רעפעראט, דיסקוסיע), 6) אננעהמען דעם בודזשעט אויפ'ן יאהר 1932, 7) ענדערן דעם פאראגראף 30 פון סטאטוט, 8) וואהלען, 9) פרייע פארשלאגען.

צוליב דער גרויסער צאהל פראגען פון טאג-ארדנונג ווערען אלע געבעטען צו קומען פינקטליך

די פערוואלטונג.

559

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז נעכטען געשטארבען אין עלטער פון 63 יאהר, מיין ליבער מאן, אונזער טייערער פאטער, שוויגערפאטער און גרויספאטער

נ"ע פייוועל מירשטיין

די לויה קומט פאר היינט, דינסטאג, כ"ה שבט תרצ"ב, 12 א זייגער בייטאג, פון טרויער-הויז פאמארסקא 7, וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

Samochody
i motocykle używane
Kupno, sprzedaż, komis
zamiana.
Auto-Agencja
Gdańska 82 tel. 189-28

קעכער

אויף דער מאשין ווערען אויסגעגייט
שרודמיעסקא 8.

נאך קורצע און שווערע ליידען איז געשטארבען אין עלטער פון 49 יאהר אונזער ליבע און נישט-פערגעסליכע מוטער, שוויגערמוטער, גרויסמוטער, שוועסטער, שוועגערין, טאנטע

נ"ע יענטע ברכה בת ר' שמואל צבי ז"ל אשת ר' יצחק ז"ל בוימגארד

(פון צווייטען מאן יאקובאוויטש)

די לויה קומט פאר היינט, דינסטאג, כ"ה שבט תרצ"ב, 12 א זייגער בייטאג פון טרויער-הויז, נארוטאוויטשא 49, וועגען וואס עס טיילט מיט אין גרויס צער

די אין טרויער פערבליבענע פאמיליע.

די ענטוואפנונגס-קאנפערענץ ווערט היינט געעפנט

גענף, 1 (ספ. טעל.) היינט 3,30 בייטאג ווערט געעפנט די ענטוואפנונגס-קאנפערענץ אין וועלכע עס בעטייליגט זיך, א חוץ די מיטגלידער פון דער פעלקער-ליגע, אויך פארטרעטער פון אמעריקא, סאוויעטען, טערקיי און בראזיליע.

אין משך פון נעכטיגען טאג, זענען שוין געקומע אלע דעלעגאטען.

עס זענען אנגעקומען א גרויסע צאהל זשורנאליסטען.

לאנדאן, 1 (ספ. טעל.) „דיילי הערעלד" ברענגט א געשפרעך וועגען דער ענטוואפנונג, מיט לארד סעסיל און געוו. פלאט-מיניסטער, מיטגליד פון לייבאר-פארטיי, אלעקסאנדער.

לארד סעסיל שטעלט פעסט, אז עס האט זיך, וואס אנ'אמת, געוויזען שוואכע כמארעס איבער דער ענטוואפנונגס-קאנפערענץ, פארט איז אבער נישט פערהאן קיין סבות צו זיין פעסעמיסטיש, ווייל די גאנצע וועלט רופט מיט א שטארקע שטים יועגען דער געפאהר, וואס קאן קומען אהן דער ענטוואפנונג.

אלעקסאנדער טרעט ארויס מיט א גרויסען אפעל פאר פערקלענערען די צאהל אונטערוואסער שיפען, האלטענדיג, אז דאס ליגט אין די אינטערעסען פון דער מענשהייט.

מינ. זאלעסקי וועגן דער אוקראינער פעטיציע צו דער פעלקער-ליגע

גענף, 1 (ספ. טעל.) מיניסטער זאלעסקי האט געגעבען אנ'אינטערוויו דעם פארשטעהער פון „איסקרא" וועגען דער פעטיציע פון די מינדערהייטען.

מיניסטער זאלעסקי האט געזאגט:

„מיר האבען ביי דער איצטיגער סעסיע גע האט צו טון מיט דער פעטיציע פון די אוקראינער פון גאליציען.

די מינדערהייטען וואלטען פיל מעהר געווינען ווען זיי וואלטען זיך געווענדעט דירעקט קיין ווארשא און נישט קיין גענף. ווי מען זעהט, האט גארנישט געהאלפען די אנקלאגע פון די אוקראינער.

דער בעריכטס-אפגעבער האט גענומען אין אכט, וואס די אוקראינער האבען פון יולי ביז דעצעמבער 1930 אויסגעפיהרט 184 פערברעכענס, און מיט אזא בעלאסטענד מאטעריאל וואגען זיי צו בעטען אינטערנאציאנאלע שוץ.

ערעפנונג פון דער סעסיע פון פעלקערבונד-ראט אין גענף

(X) פארזיצער פאל באנקור (פראנקרייך).

לאדזער יודישער קאמעראל-טעאטער
אלעע 1-טער מאי 2. דיר.: דוד צעלמייסטער און א. בעזמאן.
גאסטשפילן פון לאדזער קאמעראל און קליינקונסט-טעאטער „ארט"
קינסטל. אנפ.: מ. בראדערזאן.
היינט, דינסטאג - 2 פארשטעלונגען: אנהויב 7.45 און 9.45 אווענד
לעצטע וואך! דאס גרויסע 24-טע רעקארד-פראגראם א. נ. לעצטע וואך!
מיראכט פון דער וועלט
אין 2 טיילן 14 בילדער
טעקסטען: מ. בראדערזאן, י. אפטושעווניק, ש. א. לישעל. מוזיק: דוד בייגעלמאן, מאק-דעוועל און פאלקס-מאטיוון. דעקאראציעס און קאסטיומען: דינה מאטיס. רעזשי ש. דזשיגאן און י. שומאכער. בינע-אינספעקציע: מ. קאן.
עס בעטייליגען זיך (לויט א"ב): ש. גאלדשטיין, מרים דאלסקא, ש. דזשיגאן, שיינע מרים, צילי סטאל, מ. פעטערמאן, מ. פילאווער, מ. קאן, י. שומאכער, י. שיפער און א קינסטל. טאנץ-קווארטעט
די קאסע איז אפען פון 6 א זייגער אין אווענד.
סירצליד: פרעמיערע סירצליד:
פון 25-טען יובילעאום-פראגראם פון „ארט"

וויכטיג פאר דאמען!
געוו. דאמען-פריזיער ארבייטער
STANISŁAW
אין די פירמעס
A Nowicki Śródmiejska 31
Schilke, Grand-Hotel
Piotrkowska 72
נעהמט אן איצט ביי זיך אין דער פריוואט וואוינונג

זשעלאנא 12, וואוינונג 28
רעכטע אפיצינע, 2-טער שטאק.
נידריגע פרייזן!! 878 נידריגע פרייזן!!

וויכטיג פאר שניידער-מייסטער און געזעלען!
עס ווערט בעקאנט געמאכט, אז דער בעריהמטער צושניידער-לעהרער א. אורמאן איז דא אין לאדז און די פראקטישע צושניידע-קורסען פאר הערען און דאמען ווערען געעפנט דינסטאג, דעם 2-טען פעברואר אין לאקאל פון יודישער האנדווערקער-צענטראלע, זשעלאנא 10A.
איינשרייבען קען מען זיך שוין פון היינט, זונטאג, 10 א זייגער פריה קאנסטאנטינער 30 ביי שמחה סקאמאלינסקי, אין שניידער-ווערקשטעל. ווער עס וויל זעלבסטשטענדיג קאנען ארבייטען פאר קאנפעקציע, ווער עס וויל ארבייטען פאר פרימא קונדשאפט, מוז זיך וואס שנעלער איינשרייבען. דער קורס וועט דויערן איין מאנאט, דער שנעל-קורס וועט דויערן 3 וואכען. אינפארמאציעס און פראספעקטען ווערען ארויסגעגעבען אומזיסט.
668

די עלעגאנטסטע
דאמען-טאשען וואליזען אין פערשידענע סארטען

צו די ביליגסטע פרייזען בעקומט מען נור ביי די בעקאנטע פירמע
L. Herszfinger
לאדז, פילסודסקיעגא 44
געדענקט די אדרעס! רעעלע בעהאנדלונג!

Dr. med. 370
H Słobodski
ספעציאליסט פאר אויגען-קראנקהייטען
פעטריקאווער 66 טעל. 241-27
נעהמט אן פון 12-1 און פון 3 – 4 30

Dr. med. Eychner Jakób
ספעציאליסט פאר אינערליכע און קינדערקראנקהייטען
האט זיך איבערגעצויגען
שרודמיעסקא 12, טעל. 111-24
עמפפאנגט טעגליך פון 6-7 אווענד

Dr. med. M. Lerner
ספעציאליסט פאר קינדער-קראנקהייטען
זאכאדניא 64, טעל. 113-09
נעמט אן פון 3 – 5 נאכמ. 181

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
זאוואדזקא 1.
נאר פאר ווענערישע הויט-קראנקה. אין מענער-שוועכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אורא-לאגישע און נערווען-קראנקהייטען. קווארץ-לאמפ. עלעקטרישער היייל-קאבינעט לאסמעטיק.
-- טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אווענד. --
פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכמ. נעמט-אן א פרוי-דאקטאר נור קינדער און פרויען זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.
- באזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען. -
וויזיט 3 זל.

„SANATO"
כירורגיש-וועכנעריז-אנשטאלט
אגראראווא 10, טעל. 213-57
1-טע און 2-טע קלאס
גינעקאלאגיש-וועכנעריז-אבטיילונג
ד"ר מעד. ש. איינער, ד"ר מעד. י. בוים, ד"ר מ. רייטלער-קוריאנסקא ד"ר מעד. ו. אייכנער
פריין פון א געבורט
אין 2-טען קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס-מיטלען
200 זל.
אויפזיכט איבערן קינד ד"ר מעד. י. פאלאמוו
כירורגישע אבטיילונג פון ד"ר מעד. ט. קאנטאר

Dr. med. H. Goldblumowa
פרויען-קראנקהייטען און אקושעריע
האט זיך איבערגעצויגען אויף פילסודסקי 69
(עק נארוטאוויטשא) טעל. 113-65
נעמט אן פון 3–5 נאכמיטאג.

ביטשריפטען-ביורא
„KODEKS"
לאדז, פולנאצנא 9
שרייבט און ערלעדיגט אמבעסטען:
פאדאניעס וועגען שטייער. מיליטער-ענינים א.א.וו. סקארגעס, אפעלאציעס אין ציווילע און קארנע ספראוועס, אקטען, ווילאנטשעניעס, קלאוזולעס, זאבעזפיעטשעניעס א.ז.וו. רעעלע און שנעלע אויספיהרונג. בעסטע רעפערענצען. עצות וועגען עקזעקוציע-ענינים צו זעהר ביליגע פרייזען.
683

Dr. A. SZMIRGELD
ספעציאליסט פון נערווענקראנקהייטען
שפראכשטערונגען, (שטאמלען און אנדערע) היילונג פון שוואך-ענטוויקעלטע און שווער-ערציהבארע קינדער
ul. SRODMIEJSKA Nr. 27
טעלעפאן 151-89 פון 5 ביז 7

Dr. med. STUPEL
Ordynator-Roentgenolog Szpitala Miejskiego
האט בעניימט די אויפנאהמען און רענטגענאלאגיע אין דער לעטשניצע זגערזשער 17 פון 12—6 נאכמ. זונטאג פון 12 — 2 מיטאג.
אין ווענערישע קראנקהייטען אין דער היים אויף מיעלטשארסקיעגא 12 (שקאלנא) טעל. 118-28 פון 7—9 אווענד, זונטאג פון 4—6 נאכמ.
אונבעמיטעלטע און ארבייטסלאזע בערטונגען און דערהעם מיטוואך און זונטאג בחנם.

300 זל. בעלוינונג
השבת אבדה.
שבת ביינאכט, ארונטערגעהענדיג פון מיין אייגענער וואוינונג פילסודסקיעגא 19 און צוגעהענדיג ביז פאמארסקא 6, האב איך פערלוירען א גאלדענעם זייגער און מיט א קייטל, וואס איז פאר מיר א מתנה. איך בעט דעם ערליכען פינדער געבען 300 זל. בעלוינונג אפצוגעבען צו משה מינעם פילסודסקיעגא 19.
700

מאשין-מצות
ווערט געבאקען אלע טאג פרישע און דינע, ווי אויך מצה-מעהל, אייער-פערפעל און סוכארען לויט קארלסבאדער סיסטעם
מיר עמפפעהלען צו יעדער צייט אונזערע גוט-בעקאנטע און פרישע געבעקסן פון אונזער איבערא-בעוואוסטער צוקערבעקעריי
ב. ווינבערג
38 פיעטריקאווער 38
:-: טעל. 143-82 :-:

„ליגת הצדק", לאדז, ציגעלגאס 17.
פיזיקאליש טעראפישער קאבינעט
איז טעטיג טעגליך פון 11–1 מיטאג און פון 4 ביז 6 אווענד געפינט זיך אונטער דער אויפזיכט פון א דאקטאר-ספעציאליסט.
קווארץ-לאמפ, די טערמיע, סאלוקס, עלעקטרישע בעדער.
237

גערער רבי אנגעקומען קיין ירושלים

פוילישער קאנסול איז מקבל פנים דעם רבי'ן

ירושלים, 1 (ספּ. טעל.) דאָ איז אָנגעקומען דער גערער רבי

דעם רבי'ן האָט מען געמאַכט אַ פייערליכען קבלת פנים.

דער פוילישער קאָנסול אין ירושלים איז געקומען דעם רבי'ן מקבל פנים זיין.

וויפיל וועקסלען זענען פּראָטעסטירט געוואָרען אין פאריגען יאהר

וואַרשא, 1 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). אין משך פון פאַריגען יאָהר זענען פּראָטעסטירט געוואָרען וועקסלען אויף אַ סומע פון 1 מיליאַרד, 328 מיליאָן זל.

עפענטליכע ארבייטען צו בעשעפטיגען ארבייטסלאָזע

וואַרשא, 1 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). עס איז היינט פאָרגעקומען אַ קאָבּפערענץ אין אַרבייטס-מיניסטעריום וועגען בעשעפטיגען אַרבייטסלאָזע.

עס איז אויסגעאַרבייט געוואָרען אַ פּראָיעקט פון איינאָרדנען אַ גאַנצע רייה עפענטליכע אַרבייטען צום פריהלינג. צו בעשעפטיגען אַ גרויסע צאָהל אַרבייטסלאָזע אין לאַנד.

צוואנגס-פערוואלטונג אין דער ווארשאווער האנדעלס-קאמער

צוויי יודישע פערטרעטער אין דער צוואַנגס-פערוואַלטונג

וואַרשאַ, 1 (טעלעפאָניש) דאָס האַנדעלס-מיניסטעריום האָט שוין בעשטימט די צוואַנגס-פערוואַלטונג אין דער וואַרשאַווער האַנדעלס-קאַמער.

די פערוואַלטונג בעשטעהט פון 9 פּערזאָן. דערונטער די יודישע פערטרעטער ראָסנער און גלאַצער.

דעלעגאַציע פון אויטאָ-בעזיצער ביים מיניסטער

וואַרשאַ, 1. (טעלעפאָניש פון אינזער קאָרעספּאָנדענט) דער מיניסטער פאַר עפענטליכע אַרבייטען האָט היינט אויפגענומען אַ דעלעגאַציע פון אויטאָ-בעזיצער, וועלכע האָבען איהם איבערגעגעבען אַ מעמאָריאַל בנוגע דעם וועג-פאָנד.

פערלענגערט הנחה-באַהן-בילעטען פאַר אקאדעמיקער

וואַרשאַ, 1. (טעלעפאָניש פון אינזער קאָרעספּאָנדענט) דאָס קאָמוניקאַציע-מיניסטעריום האָט פערלענגערט די הנחה-באַהן-בילעטען פאַר אַקאַדעמיקער אין צוזאַמען פון העכערע שולען ביז'ן 15. פעברואַר, אנשטאָט ביז'ן 3. פעברואר.

בערלין — ירושלים אין צוויי טעג

בערלין, (י.ט.א.) אויף דער לופט-פליה-קאָנפערענץ, וואָס איז לעצטענס פאָרגעקומען איז צווישען אנד. בעהאַנדעלט געוואָרען די לופט-פליה-פערבינדונג צווישען בערלין און אטען. אטען ליגט, ווי בעקאַנט, אויף דעם וועג פון דער דירעקטער ליניע לאָנדאָן — אינדיען, וואָס פיהרט דורך ארץ-ישראל. אזוי ארום וועט שוין זומער זיין מעגליך דורכמאַכען די רייזע בערלין — ירושלים אין משך פון 2 טעג.

היטלעריסטישער „אנגריף“

בעשטראפט פאר בעליידיגען יודישע מיטגלידער פון דער בערזען-פערוואלטונג

בערלין (יט"א) אין היגען געריכט איז פאָרגעקומען דער פּראָצעס פון פעראַנטוואָרטליכען רעדאַקטאָר פון בערלינער היטלער-אָרגאַן „דער אנגריף“ — גיען, פאַר פערעפענטליכען נאַמיצען און אַרטיקלען, וועלכע בעליידיגען די יודישע מיטגלידער פון דער בערזען-פערוואַלטונג.

גיען איז פער'משפט געוואָרן צו 400 מאַרק געלד-שטראָף.

ציהונג פון דער בוי-הלוואה

וואַרשאַ, 1 (טעלעפאָניש) אין דער נעכטיגער ציהונג פון דער 3-פּראָצענטיגער פּרעמירטער בוי-הלוואה, ערשטע סעריע, זענען ארויס געוואונסען:

צו 50.000 זל. נומערן 297712 273164.

צו 10 000 זל. נומערן 29705 186064
254695 960071 628054 672618 638162
298984 753556 323356.

צו 1000 זל. נומערן 73514 591130
40896 929443 562653 959928 635755
19069 528313 259531 99441 46119 66226
689006 132557 470533 510861 909272
178283 313647 711289 574226 263791
194904 301166 127819 926120 258823
366593 851638 599489 556973 875207
917773 819699 83382 783030 713910
645392 61895 269054 135184 523143
866372 610923 610163 465117 211778
299476 644278 659791 116928 405585
599988 27596 378488 403307 675473
789204 390639 468669 832652 883822
93334 451318 473978 208015 543204
140670 566133 37728 977917 141187
320787 714900 20406 985041 528052
697762 890120 882016 362118 689760
520586 981450 97936 295259 865760
891450 310184 97936 563305 629990
990532 458181 864027 699304.

די שווערע אונרוהען אין שפאניען

לינקס: א באריקאדע אויף די גאַסען פון בארצעלאָנע, רעכטס: געפאנצערטער אויטאָ פון רעגיערונגס-מיליטער אויף די גאַסען פון סעווילאַ.

שוידערליכער מארד איבער א מאן

ווילנע, 1. (ספּ.)

דאָס ווילנער אַפּעלאַציע-געריכט האָט נעכטען בעטראַכט אַ סענסאַציאָנעלען מאָרד-פּראָצעס.

אויף דער בעשולדיגונגס-באַנק איז געזעסען אַ יונגע שיינע פרוי מאַרקעוויטש פון אַ דערבייאיגען פאָלוואַרק און איהרע צוויי ברידער, וועלכע זענען פערמשפט געוואָרען דורכן קרייז-געריכט אויף אייביגע תפיסה יעדער.

דער בעשולדיגונגס-אַקט האָט דערצעהלט פאָלגענדע געשיכטע.

די אָנגעקלאָגטע מאַרקעוויטש האָט שלעכט געלעבט מיט איהר מאַן און געוואָלט פון איהם פטור ווערען און חתונה האָבען מיט איהר געליבטען. זי האָט זיך לאַנג אַרומגעטראָגען מיט אַ פּלאַן צו דערמאָרדען דעם מאַן, און איינמאָל, ווען צו איהר אין שטוב זענען געקומען נעכטיגען איהרע ברידער האָט זי בעשלאָסען דעם שוידערליכען פּלאַן אויסצופיהרען.

אינמיטען נאַכט, ווען איהר מאַן איז שוין איינגעשלאָפען, איז זי אויפגעשטאַנען פון בעט און מיט אַן אייזערנעם שטאַנג געשפּאָלטען איהם דעם קאָפּ, איהרע ברידער האָבען געהאָלפען איהר בעגעהען דעם שרעקליכען מאָרד.

וועלענדיג בעהאַלטען די שפּורען פון שרעקליכען פערברעכען, האָבען די מערדער בעהאַלטען דעם טויטען קערפער פון זייער קרבן אין שייער אונטער אַ קופּע היי, איז דער קערפער אָפּגעלעגען עטליכע חדשים, דער ריח פון פוילענדען קערפער האָט געצויגען די אויפמערקזאַמקייט פון די שכנים.

מורא האָבענדיג, אַז דער פערברעכען זאָל נישט ענטדעקט ווערען, האָט די מערדערין אַרייננגעוואָרפען דעם טויטען קערפער אין ברונעם.

דערנאָך האָט זי חרטה געהאַט און אַרויסגעשלעפּט פון ברונעם דעם טויטען קערפער און אַוועקגעטראָגען איהם אין וואַלד און בעגראָבען דאָרט.

דער פערברעכען וואָלט אפשר נישט אויפגעקלערט געוואָרען, ווען וועגען דעם וואָלט זיך נישט דערוואוסט אַ זייטיגער מענש.

די מערדערין האָט איהם בעת מעשה צוגעזאָגט פאַר'ן שווייגען 300 דאָלאַר, זי האָט אָבער איהר צוזאָג נישט דערפיהלט און דער איינציגער עד-ראיה איז אַוועקגעגאַנגען אין פּאָליציי און דערצעהלט די גאַנצע געשיכטע.

דאָס קרייז-געריכט האָט פער'משפט די מערדערין אויף אייביגע תפיסה.

די מערדערין האָט דערקלערט, אַז זי האָט דערמאָרדעט איהר מאַן, ווייל ער האָט נישט געוואָלט מעהר קיין קינדער.

דאָס אַפּעלאַציע-געריכט האָט איהר פערקלענערט די שטראָף ביז 15 יאָהר און איהרע ברידער ביז 10 יאָהר שווערע תפיסה.

497

סטאַרשי פעלדשער

T. OKNO

וואוינט איצט

זאַוואַדזקאַ 19, טעלעפאָן 137-03

קלאַנג-קינא-טעאַטער

APOLLO

היינט פּרעמיערע!

גרויסער דאָפּעלטער פּראָגראַם!

1) „דער ווינד פון ים“

מעכטיגע דראַמע לויט דער ערצעהלונג פון זשעראָמסקי. אין די הויפּט-ראָלען:

Marja Malicka, Bodo, Brodzisz, Stępowski.

2) דער מאַטראָז זוכט ליבע

מיט **William Haines, Anita Page, Karol Dane.**

נעכסטער פּראָגראַם: „אויסלייזונג“ און „CHŁOPI“

אָנהויב אין געוו. טעג 4 נאָכמיטאָג, שבת און זונטאָג — 12 אַ זייגער בייטאָג

Prywatne POGOTOWIE LEKARSKIE

tel. 12-333

ZIELONA 6,

Telefon 12-333

tel. 12-333

ערטיילט דרינגענדע ערצטליכע הילף אין אַלע פּלוצימדיגע פאַרפאַלען צו יעדער צייט בייטאָג און ביינאַכט ווי אויך אין אַלע אַקושעריע און גינעקאָלאָגישע הילף.

די טעמע פון טאָג

זענען די נייעסטע

פּערפומען

— און —

קאָסמעטיק

אין דער מאָדערנסטער פּערפומעריע

J. DRUKIER

ZAWADZKA 5 — TELEFON 175-92

פאַר אנגראָסיסטען — ספּעציעלער ראַבאַט.

קאָנקורענץ פּרייזען!

הורט! דעטייל!

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז
2 פעברואר 1932

מאביליזאציע פון שרעק
צו דער ערעפנונג פון דער ענטוואפנונגס-קאנפערענץ

אין גענף קומט זיך, היינט צונויף די לאנג-ערווארטעטע אינטערנאציאנאלע ענטוואפנונגס-קאנ-פערענץ צו וועלכער עס זענען אין משך פון חדשים געמאכט געווארען גרויסע הכנות און אין וועלכער עס וועלען זיך בעטייליגען אלע לענדער פון דער וועלט. אויף דער קאנפערענץ דארף אין דער גאנ-צער ברייט אויפגעשטעלט ווערען די פראגע פון בעוואפנונג און ענטוואפנונג, אט דאס קארדינאלע פראבלעם פון שלום אדער מלחמה אויף דער וועלט אבער די אינטערנאציאנאלע לאגע וואס האט זיך גע-שאפען צו דער ערעפנונג פון אט דער אונגעהויער וויכטיגער פעלקער-צוזאמענקונפט, איז פונקט ווי אוי-מישנע געשטאלטעט געווארען אזוי, אז די ארביי-טען פון דער קאנפערענץ זאלען פון פאראויס זיין פערורטיילט אויף אונטערפאלג און זאלען דער-וועקען דעם געדאנק, אז די גאנצע מעשה מיט דער קאנפערענץ איז נישט מעהר ווי אן אויסדרוק פון צביעות און אינטערנאציאנאלער אפגעארעריי.

עס איז ווירקליך זיך שווער פארצושטעלען א מעהר נישט גינסטיגע אטמאספער פאר א שלום-קאנפערענץ, ווי עס איז די איצטיגע. קיין שום טייר-וועל, וואלט דאכט זיך, נישט אזוי קונציג צוגעפאסט די פאקטען, וואס רעדען געגען דער מעגליכקייט פון וועלכען עס איז נישט מינדעסטען פאזיטיווען פערלויף און אויסגאנג פון דער קאנפערענץ, ווי עס איז דער צופאל ביים היינטיגען טאג, איז דאך דער קריג, וואס פיהרט זיך שוין לאנג אין ווייטען מזרח גראד די טעג אריינגענומען געווארען אין פאר-מעלע ראהמען, און עס גרייט זיך דארט א מל-חמה-פייער, וואס קאן אונטערצינדען די וועלט, פון איין עק ביז צום אנדערען. ווייל אין די גע-שעהענישען אויפ'ן ווייטען מזרח זענען פעראינ-טערעסירט אלע גרויסע מלוכות. און זאל אויסבר-כען דער גרויסער קריג, דאן וועט די קייט פון בייע געגענזייטיגע אפמאכען אריינציהען כמעט אלע לענ-דער אהן אויסנאהם, און דאן וועלען מיר האבען א נייע פערבעסערטע און פערפולקאמטע אויפלאגע פון דעם שרעק, וואס די וועלט האט איבערגעלעבט מיט עטליכע יאהר צוריק.

די פאליטישע און עקאנאמישע סיטואציע, וואס איז געשאפען געווארען אין משך פון די לעצטע יאהרען, וואס האט בעקומען איהר ספעציעל בולטן אויסדרוק אין דער אויסגאנגסלאזער לאגע פון פער-גאנגענעם יאהר, און וואס האט בעזונדערס העל אויפגעטויכט אין פערלויף פון די לעצטע טעג, האט, דאכט זיך געבראכט אן אטמאספער, וואס איז געוואלטיג גינסטיג פאר אן אלגעמיינער פערשטארק-טער בעוואפנונג. אבער צום ווייניגסטענס פאר אן אלגעמיינער, אפילו טיילווייזער ענטוואפנונג.

אבער אפשר טאקע דערפאר, ווייל די לאגע איז אזוי געשפאנט און די אויסזיכטען אויף די פאזי-טיווע רעזולטאטען פון דער קאנפערענץ זענען אזעל-כע מינימאלע, איז די צוזאמענקונפט פון די פעל-קער אין גענף מעהר צו דער צייט און אויפ'ן אורט ווי ווען עס איז. זאל זיין, אז די רעזולטאטען פון דער קאנפערענץ וועלען זיין גאנץ אונבעדייטענדע, אבער אין גענף וועט מוזען אויפגעדעקט ווערען דאס שרעקליכע בילד פון די קינפטיגע מלחמה-גרוילען, וועלכע ווערען פון צייט-צו-צייט דאך גע-וויזען פאר די ברייטע מענשען-מאסען אין אלע לענדער.

די פאליטיקער, דיפלאמאטען און גענעראלען, וועלכע זענען איבערצייגט אין דער טראגישער און פערמיידליכקייט פון קריג, אלס מיטעל צו לעזען אינטערנאציאנאלע שטרייטען וועלען אויף דער איג-טערנאציאנאלער ארענע בעהאנדלען און פאראויס-זעהען די פאלגען פון די קינפטיגע בעוואפענטע צוזאמענשטויסען, עס וועלען אויסגעהערט ווערען פעטיציעס מיט מיליאנען אונטערשריפטען, וואס זע-נען געשיקט געווארען קיין גענף מיט דער גרויסער בקשה און דרינגענדער פאדערונג צו זעהן אונבע-דינגט צו ארגאניזירען דעם וועלט-שלום, די אנהענ-גער פון בעוואפענטער לעזונג פון אינטערנאציא-נאלע קאנפליקטען וועלען דאך האבען די מעגליכ-קייט נישט בלויז צו פראפאגאנדירען פלאטאנישע און סענטימענטאלען פאציפיזם, נאר זיי וועלען אויך קאנען אנווייזען און פארלעגען קאנקרעטע מיטלען, אויב נישט צו פערניכטען דעם קריג, איז לכל הכחות צו בעגרעניצען די מעגליכקייטען פון זיין ווילדען אויסברוך.

אויפרייס-שטאף איז אין דער וועלט ביים היינ-טיגען טאג פערהאן אהן א שיעור, כדי די מענש-הייט צו שטעלען פאר דער שרעקליכער איבערא-שונג פון א נייעם קריג. און ווי עס האט אויף א פאראדאקסאלען אבער אין גרונד ריכטיגען אופן אנ-געוויזען דער איצט בערימטער פאליטישער שריפט-שטעלער לודוויג באוער אין זיין בוך „מארגען ווי-דער קריג", איז אייגענטליך דאס איינציגע מיטעל צו פערמיידען א נייעם קריג, די מאביליזאציע פון דער שרעק פאר א נייער מלחמה, ווייל נאר די שרעק פאר די פערוויסטונגען און קרבנות האלטען אפ די לענדער און פעלקער פון א צוזאמענשטויס, די קאנפערענץ אין גענף איז צוגעגרייט אין גרויסען מאסשטאב. אויף דער קאנפערענץ דארפען קומען צום אויסדרוק די שרעקען, וועלכע ווערען סיסטע-מאטיש צוגעגרייט פאר דער מענשהייט מיט דעם קומענדיגען קריג. און אין דער היינזיכט אין דער היגזיכט פון מאביליזאציע פון שרעק וואס קאן נאך איינהאלטען די ווילדע בעסטיע פון קריג, קאן די גענפער קאנפערענץ שפילען א בעדייטענדע ראלע.

ה. פ. ק.

אלע בירגער זענען גלייך און מוזען זיין לאיאל צו דער מלוכה
דעקלאראציע פון די בירגער-רעכט אין פוילען אין ארגאן פון דער סאנאציע

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, האט דער פעלקער-בונד-ראט אויף זיין איצטיגער סעסיע אפ-געווארפען די אנקלאגעס פון די אוקראינער געגען פוילען. דער ראט האט זיך געשטעלט אויפ'ן שטאנד-פונקט פון דער פוילישער רעגירונג, אז אין דעם פאל איז געווען א מיסברויך מיט'ן מינדערהייטס-שוץ פאר צילען פון ביזוויליגער פראפאגאנדע. דער רעפערענט פון פעלקער-בונד האט ערקלערט, אז די דאקומענטען, וועלכע די אוקראינער האבען צוגעשטעלט, דערוועקען חשד בנוגע זייער ווערט און טענדענץ. עס איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז איינציגע אוקראינישע ארגאניזאציעס האבען אנגע-פיהרט א טעראריסטישע און רעוואלוציאנערע טע-טיגקייט אין פוילען.

וועגען בעשלוס פון פעלקער-בונד-ראט מכח דעם דערמאנטען ענין שרייבט דער ארגאן פון דער סאנאציע „גאזעטא פאלסקא":

„די גענפער בעשלוסען, וואס ווארפען אפ די אוקראינישע אנקלאגעס, דארפען נישט אויף א פער-איינפאכטען אופן בעהאנדעלט ווערען אלס „נצחון" פון פוילען און אלס „דורכפאל" פון איהרע שונאים, ווייל דאס איז נישט געווען קיין ספארט-מעטש, וואס האט זיך פערענדיגט מיט „געווינען" אדער „פערשפילען", נאר א מעה' ערנסטער און טיפע-רער ענין.

ה' סאטא (דער רעפערענט פון פעלקער-בונד) האט נישט געזאגט עפעס אנדערש, ווי בלויז דאס, אז די בירגער, וואס געהערען צו די נאציאנאלע מינדערהייטען, זענען פעראנטווארטליך פאר אונלא-יאלקייט לגבי דער מלוכה צוגלייך מיט בירגער פון דער מעהרהייט... די איינפאכע רייד, וואס זענען נאך 12 יאהר עקזיסטענץ פון פעלקערבונד געזאגט געווארען אזוי קלאר, זענען פאר אונז נישט קיין נייעס. זיי שטעלען מיט זיך פאר דעם טעזיס, ביי וועלכען עס האלט זיך די פוילישע רעגירונג זייט א רייהע יאהרען, און ביי וועלכען זי וועט זיך האלטען אויך ווייטער. מיר האבען נישט קיין שום אנדערן ציל, ווי צו שאפען א גוט צוזאמענלעבען מיט אלע נאציאנאלע מינדערהייטען, וואס לעבען אין די גרענעצען פון פוילען. מיר האבען נישט קיין ציל צו מאכען פון זיי אונטערטאנען פון „צווייטען סארט", צו פערקלענערן זייערע בירגערליכע רעכט, אנצוווענדען וועלכע עס איז נישט „נומער־רוס קלאוזוס". דענאציאנאליזירען אדער פערפאל-גען. מיר שטרעבען צו א פרידליכען צוזאמענלעבען פון אלע פעלקער, און פאר אלע פוילישע בירגער פון אלע נאציאנאליטעטען וועלען מיר בעווייזען צו גאראנטירען מצד דער מלוכה שוץ און זיכער-קייט. אבער יעדער בירגער פון דער רעפובליק, אהן אונטערשיד פון אפשטאמונג און רעליגיע, אלץ איינס צי א רוטענער, צי א יוד, צי א פאלאק, מוז זיין לאיאל... יעדער לאיאלער בירגער פון דער פוילישער מלוכה קאן היינט און אין דער צוקונפט בעטראכטען די שוץ-מויערן פון דער רעפובליק פאר זיין אייגען הויז."

אזוי פיל די „גאזעטא פאלסקא". צו דער דא-זיגער שעהנער דעקלאראציע פון די רעכט פון די בירגער אין פוילען, וואלט מען געקענט צוגעבען בלויז איין קלייניגקייט: די דעקלאראציע וואלט געהאט הונדערט מאל מעהר חן און ווערט, ווען צו די שעהנע פערזיכערונגען וואלט צוגעקומען א קליין ביסעל פאקטישע מעשים.

—[][][]—

עקספארט פאר יעדען פרייז
וויפיל לעגט פוילען צו צום עקספארט?

אין פ.פ.ס.'ישען „ראבאטניק" ווערט געפיהרט א שטענדיגער רובריק אונטער דעם קעפל „ווען דער קאפיטאליזם געהט אונטער".. אין דער דאזי-גער רובריק בעהאנדעלט דאס בלאט אין קורצע שורות פערשידענע פראגען, וואס שווימען ארויף אין רעזולטאט פון די ווידערשפרוכען פון דער קאפיטאליסטישערווירטשאפט. אין לעצטען נומער אין די רובריק געווידמעט דעם פסיכאז פון עקספארט וועלכער הערשט איצט אין אלע לענדער.

„עקספארט, פאר יעדען פרייז עקספארט, עראבערען נייע פרעמדע אפזאץ-מערק. ארויספיה-רען, ארויספיהרען וואס מעהר. אזוי לויטעט ביים היינטיגען טאג דער הויפט-לאזונג פון דער קאפיטאליס-טישער ווירטשאפט. אזוי לויטעט ער אומעטום, און גלייכצייטיג ווערט אויפגעשטעלט צאל-בארייערען געגען פרעמדען אימפארט. די דאזיגע בארייערען שפרינגט מען אריבער אויפ'ן שטעקען פון צוצאה-לען צום עקספארט. וואס העכער עס זענען די בארייערען, אלץ העכער מוז זיין דער שטעקען.

אין אט בערעכענט מען אין פוילען, אז צום עקספארט פון קויהלען, תבואה און אנדערע פרא-דוקטען, צאהלט צו די געזעלשאפט יעדעס יאהר אנ'ערך 750 מיליאן זלאטעס. דא ווירקען הן עקספארט-פרעמיעס, וואס ווערען דירעקט אויסגע-צאהלט די עקספארטערען פאר ארויספיהרען סחורות הן בעהאלטענע פרעמיעס אין דער פארם פון ביליגערען טראנספארט אויף די באהנען און די הויכע פרייזען אין לאנד, אין וועלכע עס געהט אריין דער צוצאהל צום עקספארט.

דער בולטסטער אויסדרוק פון דאזיגען סיסטעם פון עקספארט פאר יעדען פרייז, איז דער פארא-דאקס, אז צום ביליגסטען און צומייסטען געניסט פון וועלכער עס איז סחורה יענע לאנד, וואס פראדוצירט די געגעבענע סחורה איינגאנצען נישט. דאס אומגליק פון פוילישען קאנסומענט איז די פוילישע צוקער-אינדוסטריע. ער מוז צוצאהלען גאכאמאל אזוי פיל צום פרייז פון צוקער, ווייל א העלפט ווערט ארויסגעפיהרט קיין אויסלאנד.

750 מיליאן זל. דאס קאסט די אויסהאלטונג פון 300,000 ארבייטער-פאמיליעס א יאהר, דאס איז א מיליאן און צוויי הונדערט טויזענד קעפ אז, פונקט אזוי פיל מיילער אנצוקארמענען און פלייצעס אויף אנצוקליידען. זאל מען שפייזען, בעקליידען, בעהייצען די וואוינונגען פון אט די, דריי הונדערט טויזענד ארבייטער פאמיליעס, צי וועט אומבע-דינגט נויטיג זיין צו עקספארטירען?

אבער דער קאפיטאליזם לעבט מיט דער דאזיגער משוגעת. דערין איז פאראן א סיסטעם. די געזעלשאפט צאהלט צו צום עקספארט, כדי דער קאפיטאליסט זאל קענען רעוצירען די ארבייטער און בעקומען זיינע רווחים. ראס, חאט ווערט ארויסגעפיהרט קיין אויסלאנד, דאס איז דאך טאקי דעם קאפיטאליסטס ריווח, וועלכען קייגער קאן אין לאנד נישט פערוואנדלען אין מזומן. דער וואהנזין פון עקספארט איז א פועל יוצא פון די גרויסע פערדינסטען פון קאפיטאל. דער קאפיטאל קאן אנדערש נישט ווירטשאפטען. אנדערש וואלט דאס געווען א פראדוקציע אויף צו קאנסומירען און נישט צו בעקומען פון איהר ריווח.

גזרה אויף „פרעמדע" אין טערקיי
פרעמדע טארען זיך נישט פערנעהמען מיט האנדעל און מלאכה

קאנסטאנטינאפאל (יט"א) דער טער-קישער פארלאמענט בעהאנדעלט איצט א געזעץ-פראיעקט, וואס בעדייט א נייע גזרה אויף „פרעמדע" אין טערקיי. לויט דעם געזעץ-פראיעקט וועט זיין פערבאטען אלע נישט-טערקישע בירגער זיך צו פערנעהמען מיט האנדווערק, דעטייל-האנדעל אג דאוף-האנדעל. דער געזעץ-פראיעקט זעהט פאר א פערבאט פאר די „פרעמדע" אין די גרעסערע שטעדט צו האנדלען מיט מאנאפאל-ארטיקלען, צו פערנעהמען פאסטענס אין אונטערנעהמונגען פון עפענטליכען געברויך (טראמוויען, וואסערלייטונג א. אנד.) צו זיין בעשעפטיגט אין טראנספארט אלס דרוקער-ארבייטער, מוזיקאנטען, נאכטוועכטער, וועטערינארען, כעמיקער און אין פיל אנדערע בערופען.

די „פרעמדע", וועלכע זענען איצט בע-שעפטיגט אין די בערופען, וואס זענען ארומגע-נומען מיט'ן פערבאט, וועט געגעבען ווערען 3 חדשים צייט, כדי זיי זאלען ליקווידירען זייער ביז-איצטיגע בעשעפטיגונג.

דאס נייע געזעץ שאפט אנ'אונערטרעגליכע לאגע פאר די „פרעמדע" אין טערקיי און בעראבט זיי פון יעדער פרנסה-מעגליכקייט.

צענטראלע וועלט-ארגאניזאציע
צו בעשיצען די בירגער רעכט פון די יודען

וויען (יט"א) אין דער וואכענשריפט „די וואהרהייט" טרעט ארויס רעגירונגס-ראט י. קרע-פעל מיט דער איניציאטיווע צו שאפען א צענטרא-לע וועלט-ארגאניזאציע צו בעשיצען די בירגער-רעכט פון די יודען, דער אויטאר פון ארטיקעל ווייזט אן, אז די יודישע גלייכבערעכטיגונג איז אין פיל לענדער בעדראהט. פאר די יודישע שול-ארגאניזאציעס ווי „אליאנס איזראעליט", צענטראל-פעראיין און אנד. ענטשטעהען נייע אויפגאבען. ווען די אנטי-יודישע בעוועגונג נעמט אלץ מעהר אן אנ'אינטערנאציאנאלען כאראקטער, מוז אויך געשאפען ווערען א צענטראל - ארגאניזאציע פון אלע יודישע שוץ-פעראיינען. די דאזיגע צענטראלע זאל בילדען א רעפרעזענטאנץ ביים פעלקערבונד. אזוי ארום וועט אויך אבגעשוואכט ווערען דער פארוואורף וועגען אריינמישען זיך אין די אינער-ליכע אנגעלעגענהייטען פון די מלוכות און די ארבייט פון דער נייער ארגאניזאציע וועט זיך אין א געוויסע מאס געפינען אונטער'ן קאנטראל פון פעלקערבונד.

—:8:—

בריאן און דער א"י=אויפבוי
א בריף פון פראנצויזישען פרא-פאלעסטינא-קאמיטעט צו בריאנ'ען

פאריז, (יט"א) דער פראנצויזישער פרא פאלעסטינא-קאמיטעט, בראש פון וועלכען עס שטעהט סענאטאר זשוסטען גאדאר, האט ארויס-געשיקט צום געוו. פראנצויזישען אויסערן-מיניסטער ארטיסטיד בריאן און עהרען-פרעזידענט פון דעם ארץ-פאלעסטינא-קאמיטעט א בריף, אין וועלכען עס ווערט צוו. אנד. געזאגט: „מיר בעדויערען זיך צוליב'ן פערלאזען דורך אייך דעם אמט פון אויסערן-מיניסטער. איהר האט געהערט צו די ערשטע, וועלכע האבען ארויסגעוויזען זייער סימ-פאטיע פאר דעם געדאנק פון דער יודישער נאצי-יאנאלער היים און איהר זענט צוגעטרעטען צו אונזער קאמיטעט, וואס האט זיך געשטעלט פאר א ציל צו זיכערען פראנקרייך די געהעריגע מארא-לישע און אינטעלעקטועלע השפעה אין דער יודי-שער און ציוניסטישער וועלט. מיר ווינשען אייך א ווייטערע פרוכטבארע טעטיגקייט פאר'ן וואויל-זיין פון פראנקרייך, לטובת דעם שלום, פאר דער פערווירקליכונג פון פראגראם פון פילשטענדיגער בעפרייאונג פון דער מענשהייט".

אלע יודישע ארגאניזאציעס אין דייטשלאנד
בילדען אנ'ארבייטס-געמיינשאפט פאר ווירטשאפטס-פראגען

בערלין, (יט"א) אויף א רעפעראטען-אוועבד פון דער בערלינער יודישער קהלה האט ה' ברונא וואוידא מיטגעטיילט, אז עס איז שוין ענטשטאנען אנ'ארבייטס-געמיינשאפט, וואס פער-אייניגט אלע פיהרענדע יודישע ארגאניזאציעס אין דייטשלאנד אהן אונטערשיד פון פארטייען און ריכ-טונג, כדי צו ארגאניזירען א געמיינזאמען קאמף פון די דייטשע יודען פאר דער ווירטשאפטליכער עקזיסטענץ דורך פראקטישע מיטלען, ארבייטס-פערמיטלונג, בערופס-בעראטונג, קרעדיט-פערלייכ-טערונגען א.א.וו.

די ארבייטס געמיינשאפט איז געשאפען גע-ווארען אונטערן פראטעקטאראט פון לאנדפערבאנד פון יודישע קהלות אין פרייסען און פעראייניגט דעם „צענטראל-פעראיין פון דייטשע בירגער פון יודישען גלויבען", די ציוניסטישע ארגאניזאציע, די בני ברית-לאזשע, פערבאנד פון יודישע פראנט זעלנער, האנדווערקער-פערבאנד א.א.וו.

די פערזאמעלטע האבען די מיטטיילונג וועגען דער שאפונג פון דער ארבייטס - געמיינשאפט אויפגענומען מיט גרויס בעגייסטערונג.

לאגע פון יודישע סטודענטען אין עסטרייך ווערט ערגער

אנטיסעמיטישע בעוועגונג אין די אוניווערזיטעטען ווערט אנגעפיהרט פון די פראפעסארען. — יודען נישט צוגעלאזען צו פראפעסאר-אמטען. — אפקלאנגען פון ד"ר הערצעל'ס סטודענטען-יארען

די ווינער יודישע סטודענטען שיקען יעצט צו דער קולטור-וועלט א וועה-געשריי פון פערצווייפלונג. צי דער פערצווייפלונגס געשריי וועט עפעס נוצען ברענגען, איז אן אנדער פראגע. יעדענפאלס אבער וועט זיך די וועלט דערוויסען וועגען דעם גרויסען קאמף, מען קען זאגאר בעהויפטען בלוטיגען קאמף, וועלכען די ווינער יודישע שטודירענדע פיהרען יעצט אן וועגען זייערע שטודיום-רעכט און וועגען זייער ווייטערער לעבענס-עקזיסטענץ און קאריערע.

נאכדעם ווי די ווינער אנטיסעמיטישע בעוועגונגען האבען רואינירט דעם יודישען האנדעל, די יודישע געשעפטען און פיל טויזענטער אנדערע יודישע עקזיסטענץ-מעגליכקייטען, נעמען זיך יעצט די אנטיסעמיטען, מיט דער יודענפריינדליכער רעגירונג אהן דער שפיץ, צו רואינירען די יודישע פראפעסיעס, וועלכע די יודען קענען נאך דורך דעם שטודיום ערווערבען.

דאס זענען אבער שוין ווירקליך די גאנץ לעצטע יודישע עקזיסטענץ-מעגליכקייטען, וועלכע שטעהען אין קאן.

פון דעם גאנצען בינטעל אנטיסעמיטישע בעוועגונגען ווי, צום ביישפיל, רעליגיעזען, פאליטישען, עקאנאמישען, ראסען-אנטיסעמיטיזמוס און אנדערע מכות בכורות, וועלכע די לעצטע צייט האט אויף אונז אנגעשיקט, איז דער קולטור-אנטיסעמיטיזם, אהן צווייפעל, דער סאמע געפעהרליכסטער אין פאר דער יודישער עקזיסטענץ דער סאמע שעדליכסטער. דאס גרונד וועזען פונ'ם קולטור-אנטיסעמיטיזם בעשטעהט אין דעם פלאן ארויסצוטרייבען יודען פון די אקאדעמישע פראפעסיעס, ווי דאקטוירים, אדוואקאטען, אינזשינערען, ריכטער, לעהרער א. א. וו. הויפטזעכליך אבער ארויסצושטופען יודען פון דער וועלט פון געלערנטע, קינסטלער, דיכטער און פון אלע געביטען, וועלכע האבען צו טאן מיט בילדונג און קולטור.

„צוריק אין געטא", „צוריק יודעלעך צום האנדעל מיט אלטע הויזען".

דאס איז די לאזונגען פון די קולטור-אנטיסעמיטען, וועלכע קומען פון די העכסטע קרייזען פון קריסטליכע געבילדעטע און געלערנטע.

אין ווין, צום ביישפיל, שטעהען אהן דער שפיץ פון די בויאנישע „האקענקרייץ" סטודענטען — וועלכע קומען אין אוניווערזיטעט נישט לערנען די וויסענשאפטען, נאר האקען מיט זייערע שטעקענעס די קעפ פון זייערע יודישע קאלעגען־סטודענטען, — דער בילדונג-מיניסטער פראפעסאר שטערמאק און מיט גאנץ קליינע אויסנאמען פיליכט אלע קריסטליכע רעקטארען און פראפעסארען פון די אוניווערזיטעטען.

די „האקענקרייצלער" סטודענטען (און דאס זענען אלע קריסטליכע סטודענטען מיט אנ'אויסנאמע פון א קליינער גרופע קריסטליכע סאציאליסטישע סטודענטען) וואלטען נישט געקומען אין די אוניווערזיטעטען שטערען דעם אונטערריכט, שלאגען און ארויסווארפען די יודישע סטודענטען פון דעם אוניווערזיטעט, ווען די רעקטארען און די פראפעסארען (צווישען וועלכע עס געפינען זיך וועלט-בעריהמטע געלערנטע), וועלכע זענען די פערוואלטערס פון די אוניווערזיטעטען, וואלטען דאס נישט געוואונשט.

יעדע אנטיסעמיטישע סטודענטען-דעמאנסטראציע געגען יודישע סטודענטען מוז האבען פריהער די בעוויליגונג פון רעקטאר. אהן דער בעוויליגונג פון רעקטאר, טאר איבערהויפט אויף די אוניווערזיטעטען קיין סטודענטען דעמאנסטראציעס נישט פאר קומען.

אלעס פאסירט מיט דעם וויסען און צושטימונג פון די רעקטארען פערוואלטערס, וועלכע מאכען איבעריגענס פון זייער אנטיסעמיטיזם קיין סוד נישט.

אט קאכט וויען מיט דער געשיכטע פון פראפעסאר האלבאן.

פראפעסאר האלבאן, א וועלט בעריהמטער ווינער געלערנטער פון מעדיצין וויסענשאפט, האט געזאלט ווערען ערשטער פראפעסאר פון א מעדיצינישען פאקולטעט. פלוצלינג האט זיך פון דער בעשטימונג אויסגעלאזט א בוידעם, וואס האט פאסירט ?

אין קלייניגקייט :

עס האט זי דארויסגעשטעלט, אז פראפעסאר האלבאן איז א יוד.

פראפעסאר האלבאן האט נישט געקראגען די בעדייטענדע רעגירונגס-שטעלע. האבען די קרייזען פון די געבילדעטע יודען געמאכט א געוואלד. זענען זיי טאקע געבליבען ביים געוואלד מאכען.

קארעספאנדענץ פון ווין

מיט וואס איז איבעריגענס פראפעסאר האלבאן מעהר מיוחס פון דעם וועלט-בעריהמטען ווינער יודישען געלערנטען און פילאזאף פראפעסאר זיגמונד פרויד, וועלכען די אנטיסעמיטישע פראפעסארען האבען נאך ביז'ן הייגטיגען טאג נישט דערלאזט צו קריגען א רעגירונגס-שטעלע ?

די קולטור-אנטיסעמיטען „ארבייטען" מיט ערפאלג. קיין איינציגער יודישער געלערנטער ווערט נישט צוגעלאזען אלס פראפעסאר אין די אוניווערזיטעטען אין די לעצטע צייטען אין ווין. קיין איינציגער אויסגעשטודירטער יוד האט נישט געקראגען א רעגירונגס-שטעלע אלס בעאמטער, ריכטער אדער לעהרער.

די יודישע סטודענטען, וועלכע מוזען אלטען זייערע עקזאמענס ביי די אנטיסעמיטישע פראפעסארען, זענען אין פאראויס זיכער, אז זיי וועלען דורכפאלען. זייערע קאריערעס קומען דורך דעם אין גרויס געפאהר. אין ווין איז דאס א געוועהנליכע ערשיינונג. די יודיש-דייטשע צייטונגען שרייבען וועגען דעם אלע טאג ארטיקלען אונטער'ן טיטעל „די אנטיסעמיטישע סקאנדאלען אין די אוניווערזיטעטען". אבער עס העלפט גארנישט. עס שיינט, אז די יודען הויבען זיך שוין אן צוצוגעוואוינען צו דער נייער צרה'דיגער ערשיינונג אין יודישען לעבען. די יודישע יוגענט פאנגט זיך אן צוריקצוציהען פון די שטודיומס, ווייל עס איז נישטא קיין אויסזיכט פאר אקאדעמישע פראפעסיעס. די יודישע יוגענט אין אזא שטאט ווי ווין, צום ביישפיל, האט נישט צו וואס צו נעמען זיך. מען גלויבט נישט, אז עס וועט זיך נאכהער לוינען דער קאמף, וועלכען מען איז, אלס שטודירענדער, געצוואונגען צו פיהרען מיט די אנטיסעמיטישע אקאדעמיקער. וויפיל אויסגעשטודירטע שטארבען שוין יעצט פון הונגער ? מיט וואס וועט זיך ענדיגען דער גרויסער קאמף, וועלכען די ווינער יודישע סטודענטען פיהרען אן צוליב זייערע רעכטע ?

מען מוז וויסען, אז אין די ווינער אוניווערזיטעטען הערשט די זאגענאנטע „סטודענטען-אויטאנאמיע" און די „אקאדעמישע פרייהייט". דאס הייסט, אז נישט די געריכטען און נישט די פאליציי האט א רעכט זיך אריינצומישען אין די אנגעלעגנהייטען און שטרייטיגקייטען פון די סטודענטען אין די אוניווערזיטעטען. די „ארדנונג" האלטען די פראפעסארען און די סטודענטען זעלבסט. די פרייהייט געהט אזוי ווייט, אז די פאליציי האט קיין רעכט נישט צו בעטרעטען דעם באדען פון די אוניווערזיטעטען זאגאר ווען עס זאל דארטען פאסירען אמארד, סיידען, אז די פאליציי ווערט פון רעקטאר גערופען.

אין די צייטען, צום ביישפיל, ווען די „האקענקרייצלער"-אנטיסעמיטען צופיהרען זיך די הענט און שלאגען יודישע סטודענטען אין די אוניווערזיטעטען, קומט טאקע צולויפען פאליציי. אבער די פאליציאנטען שטעהען, פונקט ווי אלע אנדערע צושויער, אויף די טרעפ פון אוניווערזיטעט-געביידע און זיי קוקען זיך צו ווי מען שפאלט קעפ. דאס געזעץ פון דער „אקאדעמישער פרייהייט" פערווערט די פאליציאנטען צו שיצען די איבערפאלענע.

דאס געזעץ פון דער „אקאדעמישער פרייהייט" איז זעהר אלט. עס שטאמט פון דעם רעוואלוציאנס יאהר 1848 און עס איז דאמאלסט אויסגעקעמפט געווארען מיט'ן בלוט פון די יודישע סטודענטען וועלכע זענען געשטאנען אן דער שפיץ פון די ליבעראלען. די ווינער יודישע סטודענטען-פיהרער פון דעם רעוואלוציאנס יאהר 1848, ראבערט בלום, מאריץ קליין, אדאלף פישהאף און היינריך יעליניק, וועמענס מצבה איהר קענט זעהען אויפ'ן ווערינגער בית עולם, זענען געפאלען טויט אויף די באריקאדען ביים פערטיידיגען די אוניווערזיטעט אין קאמף געגען דער מאנארכיסטישער רעאקציע. די „אקאדעמישע פרייהייט" פון די אוניווערזיטעטען, פאר וועלכער פיל יודישע סטודענטען האבען אפגעגעבען זייערע לעבענס, איז א רעוואלטאט פון די דאמאלס ערארבערטע רעכטע און פרייהייטען, וועלכע זענען גאראנטירט געווארען אין דער קאנסטיטוציע פון 1848 ביז'ן הייגטיגען טאג. הייגט וואלטען די יודישע סטודענטען שוין צופרידען געוועזען ווען די דאזיגע „אקאדעמישע פרייהייט" זאל אפגעשאפט ווערען. אבער די רעאקציאנערען דערלאזען נישט גראד די דאזיגע פרייהייט אפצושאפען.

אינטערעסאנט איז נאך פאלגענדער פאקט, אז די יעצטיגע אנטיסעמיטישע „דייטש-נאציאנאלע" פארטיי, וועמענס לינקער פליגעל עס זענען די כריסטליך-סאציאלע... „האקענקרייצלער" און וועלכע פיהרען יעצט דעם פערביסענעם קאמף געגען די יודישע סטודענטען אין די אוניווערזיטעטען, איז צוריק מיט א האלבען יאהרהונדערט געגרינדעט געווארען פון די ווינער ליבעראלע יודען, וועלכע זענען דעמאלט געווען די גרעסטע „דייטש-נאציאנאלע" פאטריאטען און האבען געפיהרט א „נאציאנאלען" קאמף געגען אנדערע פעלקער-שיכטען פון דער דעמאלסדיגער עסטרייך-אונגארישער אימפעריע. טעאדאר הערצעל זעלבסט איז דעמאלט אלס סטודענט געווען איינער פון די גרינדערס פון דייטש-נאציאנאלען סטודענטען-פערבאנד, וועלכער איז דער פערבאנד פון די הייגטיגע „האקענקרייצלער"-סטודענטען.

אבער שוין דעמאלט האבען זיך די יודישע פאטריאטען פון דייטש-נאציאנאלען סטודענטען-פערבאנד גיך אויסגעניכטערט פון זייער אסימילאטארישער שכרות.

די אמת'ע דייטש-נאציאנאלע, די קריסטליכע סטודענטען בעמליך זענען שוין דעמאלט געווען שטיקלעך אנטיסעמיטען, האבען זיי טאקע גלייך ארויסגעווארפען זייערע יודישע קאלעגען פון דייטש-נאציאנאלען סטודענטען-פערבאנד, וועלכע די יודען האבען געגרינדעט.

מיט דער געשיכטע איז פערבונדען אי א טראגעדיע אי א היסטארישע פאסירונג, וועלכע האט געפיהרט דאס יודישע לעבען אויף בייע וועגען.

טעאדאר הערצל און זיין קאלעגע א יודישער סטודענט מיט'ן נאמען היינריך ביאך, וועלכע זענען ווי געזאגט, געשטאנען אן דער שפיץ פון די גרינדערס פון דייטש-נאציאנאלען סטודענטען-פערבאנד, זענען אויך אויסגעשלאסען געווארען דורך זייערע קריסטליכע קאלעגען פון דעם פאטריאטישען סטודענטען-פערבאנד. היינריך ביאך איז פון קרענקונג בעגאנגען זעלבסטמארד דעמאלט און טעאדאר הערצל איז אוועק פון די גוים און פון דער אסימילאציע. ש"ן זיין נשמה. אין זיין דענקען איז פארגעקומען אנ'איבערקעהרעניש צום גוטען, ער האט געגרינדעט דעם ערשטען יודיש-נאציאנאלען סטודענטען-פערבאנד.

מ—ף.

ראוואר מיט א זעגעל

איז ערפונדען געווארען דורך דעם זעגעל-פליהער הענס ריכטער.

א פאריזער פאלאק וויל ווערען א יוד

ער האט געהאט א יודישע מאמע און עס ציהט איהם צו יודישקייט

„פאריזער היינט" דערציילט :

נעכטען איז געקומען אין רעדאקציע א פאר ליאק פון א יאהר 35 און געבעטען דעם אדרעס פון ראבינאט : —

— צו וואס דארפט איהר עס ?

— נו... איך וויל אריבער...

— וואס אריבער ? —

— אריבער צום יודישען גלויבען.

מיר האבען איהם אנגעקוקט אביסעל פערוואונדערט, האט ער געענטפערט : —

— איך וויל צוריק ווערען א יוד.

— זענט איהר אמאל געוועזען א יוד.

— יא... און ניין... האט ער געענטפערט אויף א גויאישען יודיש.

און באלד צוגעגעבען :

— איך געה נישט אין קאשטשאל איך בעסער געה אין שוהל... פרעגט דעם זשידעק ביי איטאלי.

— צוליב וואס ווילט איהר ווערען יוד? — עס איז שווער צו זיין א יוד...

— איך ווייס, שווער.. איך טאקע זיך פריהער מאכען אפעראציע...

— אבער פארוואס ? —

— ווייל מיין מאמע יודישע...

— אזוי.

— און אזוי —רעדט ער ווייטער אויף יודיש

— איך האב א יודישע הארץ.

מיר קוקען איהם אן זעהר פערוואונדערט.

רייסט ער איבער : —

— איך דערצעהלען געשיכטע. איך בין שוסטער, איצט איז דאך צרות... יעדע צרות.... ארבייט איך אין א האטעל שוסטער און גארנישט פערדינען, קומט צו מיר א שייגעץ... איך אליין נאך איצט א שייגעץ. איז ער קראנק, טייל איך זיך מיט איהם מיט די לעצטע 10 פראנק... איז דאס — יודיש הארץ. איך פיהר איהם אין שפיטאל. שטארבט ער אין 8 טאג. געה איך צו די קאלעגעס זיינע, וואס האבען אלע געטרינקען מיט איהם בראנפען. זאג זיי : געץ געלד אויף פאגזשעב. ווילען זיי נישט. האב איך פאר די לעצטע געלד איהם בעגראבען... איז דאס יודיש הארץ... ווייל א גוי, אז איינער „טאפעט זיך" וועט נאך אנדערער איהם מעהר „פערטאפיען"... אלזא וויל איך ווערען יוד, ווייל מיין מאמע יודישע.

— ווי אזוי ? —

מיין מאמע האט געוואוינט מיט א פאלאק, איז ער געהרגעט געווארען אין קריג. איך האב געוועזען ביי מיין טאטעס ווידע, א פאליאק. האט ער מיר געשמדט. בין איך געוועזען ביי איהם ביז 6 יאהר. דערנאך האט מיין מאמע מיך אבגענומען און איך בין געוועזען ביי איהר ביז 10 יאהר. מעהר האב איך מיין מאמע נישט געזעהען — דערציילט שוין ווייטער דער פאליאק אויף פויליש. ער האט זיך געלערנט שוסטעריי ביי יודען. געוועזען אלע מאל צווישען יודען און זיך אויסגעלערנט יודיש איצט וויל ער ווערען א יוד...

ער דערצעהלט נאך, אז ער שטאמט פון מיעכאוו (קעלצער קאנט) און אז די מאמע האט איהם אלעמאל געזאגט, אז ער איז א יוד.

— אלזא צו וועמען זאל מען זיך ווענדען ?

מיר גיבען איהם דעם אדרעס פון ראבינאט און פיאטר באגאטש — אזוי הייסט ער — געהט אוועק א צופרידענער, ער וועט גלייך אהין געהן...

— איך וויל שוין זיין א יוד ! —

פאסט-בעאמטער נעהמט ארויס דאלארען פון אמעריקאנער בריף

מיט א קורצער צייט צוריק פלעגען טאג-טעגליך אויף דער ווילנער פאסט פערפאלען ווערען אויסלענדישע ווערט-בריף פון אמעריקע.

די פאסט-דירעקציע, וועלכע האט נאכגעפארשט דעם געהיימפולען פערשווינדען פון די בריף איז א לענגערע צייט געשטאנען פאר א רעטעניש.

אין סעפטעמבער מאנאט פ. י. האבען 2 פאסט-בעאמטע ביוגאוויטש און סלאוויק בעמערקט ווי זייער חבר איקאווסקי אינטערעסירט זיך עפעס מיט די אויסלענדישע בריף. היות ווי זאיקאווסקי איז געוועזען פערעכענט אלס איינער פון די ארענטליכסטע אנגעשטעלטע אויף דער פאסט האבען די מיטארבייטער ביוגאוויטש און סלאוויק אויף דעם קיין אכט נישט געלייגט.

אין עטליכע טעג ארום איז מען ווידער געקומען צום נאטשאלניק פון פאסט און געמאלדען וועגען בעלם ווערען געלד פון אנ'אויסלענדישען בריף. דער נאטשעלניק האט דאן גענומען אויף א פעריהער אלע בעאמטע. דער חשד איז געפאלען אויף זאיקאווסקין. דער דירעקטאר האט זאיקאווסקי נישט פעריהאלטען נאר געווארט אויף א געלע גענהייט.

דעם 18. סעפטעמבער האבען די מיטארבייטער ווידער בעמערקט ווי זאיקאווסקי מאניפולירט מיט די אמעריקאנער בריף.

[illegible] דאס גלייך צוויסען געגעבען דעם נאטשעלניק, וועלכער האט נאך דער אמטירונג דורכגעפיהרט ביי זאיקאווסקין א רעוויזיע, בשעת וועלכע ס'איז ביי איהם געפונען געווארען דרייצען אמעריקאנער בריף מיט געלט. דער ענין איז איבערגעגעבען געווארען דעם ווילנער אויספארשונגס אמט, וועלכע האט איבערגעגעבען דעם ענין אין געריכט.

זאיקאווסקי איז צוגעצויגען געווארען צו געריכטליכער פעראנטווארטליכקייט לויט'ן ארטיקעל 680 פאר מיסברויכען.

נעכטען איז פארגעקומען דער פערהער אין ווילנער קרייז-געריכט. ס'זענען אויסגעהערט געווארען א גאנצע רייה עדות, וועלכע האבען דערווייזען די שולד פון זאיקאווסקין.

אין זיין לעצטען ווארט האט דער בעשולדיגטער געבעטען מען זאל איהם מוחל זיין די זינד, די פערברעכענס איז ער בעגאנגען צוליב דער קריטישער לאגע, אין וועלכער ער האט זיך געפונען, אויסער דעם האבען איהם חברים אנגערעדט דערצו.

נאך א האלב-שעה'דיגער בעראטונג פון געריכט ווערט ארויסגעטראגען פאלגענדער אורטייל:

זאיקאווסקי ווערט אנערקענט פאר שולדיג זיין בעגעהען מיסברויכען, אזוי אבער ווי דער בעשולדיגטער איז נאך קיינמאל נישט געוועזען בעשטראפט בעקומט ער פיר מאנאט אומבעדינגטען ארעסט.

—:0:—

קלעפסידרעס

צו זעהר ביליגע פרייזען

בעהמט אן די דרוקעריי פון

„נייעם פאלקסבלאט"

די קלעפסידרעס ווערען אין משך פון 1 שעה אויסגעפערטיגט און פונאנדערגעשיקט איבער דער שטאט.

האנדווערקעריי און האנדעל

אויף דער וואר

דער ריטשאלט שטייער פאר קליינהענדלער

איינגיכען דארף דער סיים אנגעהמען דעם געזעץ-פראיעקט פון דער רעגירונג וועגען ריטשאלט-שטייער פאר קליינהענדלער.

דער אויסדרוק „ריטשאלט-שטייער" האט אין די פריהעריגע יאהרען געהאט אנ'אנדער'ן אינהאלט ווי איצט. דעמאלט איז געפלאנט געווארען, אז דער אומזאץ-שטייער זאל ארויפגעלייגט ווערען נישט אינדיווידועל, אויף איינצעלנע סוחרים, נאר קאלעקטיוו, אויף גאנצע בראנזשעס, די פונאנדערטיילונג פונ'ם שטייער אויף איטליכען סוחר זאל אדורכגעפיהרט ווערען שוין דורך די ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס, וועלכע קענען זייער חבר און וויסען, די ריכטיגע אפשאצען זיין האנדעל, דער דאזיגער פלאן איז אפגעווארפען געווארען, און ס'איז אויפגעקומען אנ'אנדער מין ריטשאלט.

לויט'ן איצטיגען ריטשאלט-פלאן ווערט דער שטייער בעשטימט אינדיווידועל, אויף איטליכען סוחר בעזונדער, מ'שאצט אבער נישט דעם סוחרס אומזאץ אינ'ם איצטיגען שטייער-יאהר נאר מ'נעהמט זיין אומזאץ פאר די לעצטע 3 יאהר, 1928, 1929 און 1930. מ'רעכענט אויס דעם דורכשניט און דער-פון בעשטימט מען דעם שטייער.

דער געזעץ-פראיעקט איז בעשטימט בלויז פאר קלענערע עקזיסטענצען: אין ווארשא און לאדז פאר געשעפטען, וואס מאכען אומזאץ ביז 35.000 זל, און אין די איבעריגע שטעט פון פוילען — ביז 25.000 זל. אומזאץ.

אלע קאטעגאריעס, ביז'ן דאזיגען מאקסימום, דארפען שוין — לויט'ן פלאן — נישט האבען קיין אויסמעסטונג, קיין שאצונג קיין רעקורס, און די שטייער-בעשטימונג איז א העלפט פון פריהער, אנשטאט דריטהאלבען פראצענט בלויז איינס מיט א פערטעל פראצענט.

דער דאזיגער געזעץ-פראיעקט איז דורכ'ן מיניסטעריום ארייגעשיקט געווארען אין דער צענטראלע פון די האנדעלס-קאמערען און אין דער צענטראלע פון די קליינהענדלער-פעראיינען, ארויס-צוזאגען וועגען דעם זייער מיינונג. די לעצטע האבען פרינציפיעל מיט'ן דאזיגען ריטשאלט מסכים געווען, זיי האבען אבער אין זייערע מעמאראנדומס געפאדערט אז דער מאקסימום פונ'ם אומזאץ וואס געהט ארונטער אונטער'ן ריטשאלט זאל פערגרעסערט ווערען — פאר ווארשא ביז 50 טויזענד זל. פאר די איבעריגע שטעט — ביז 40 טויזענד זל.

פערהאן אינ'ם געזעץ-פראיעקט א פאראגראף 10, וועלכער זאגט, אז אויב דער שטייער-אמט האט בעקומען פערטרויליכע ידיעות, אז א קרעמער האט דעם איצטיגען שטייער יאהר געמאכט מיט איבער פופציג פראצענט גרעסערען אומזאץ, ווי ס'ווייזט זיין ריטשאלט, דעמאלט קען מען איהם בעשטימען א צוגאב-שטייער.

דער דאזיגער פונקט צושטערט אבער די גאנצע אילוזיע פון דעם פאר'ם, וואָרום כדי צו בעקומען ידיעות וועגען איינצעלנע מוז מען דאך האבען אגענטען, וואס זאלען פארשען אלעמען, און אז דער צוים איז געבראכען איז ווידער פערהאן פלאץ פאר כלערליי שיקאנעס און נגישות מצד די ארטיגע סאטראפלעך, פונקט ווי ס'איז געווען פריהער.

טענה'ן דעריבער די ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס אין זייערע מעמאראנדומס, אז אין גרונט איז דאך ביים איצטיגען שרעקליכען קריזיס צו ערווארטען, אז די אומזאצען זאלען זיך פערקלענערען, נישט פערגרעסערען, און דער גאנצער ריטשאלט איז פאר דער מלוכה בלויז א פאנצער געגען פאלען פונ'ם שטייער בכלל, נאר אויב מ'פיהרט איין אנ'אויסנאהם פון די פערגרעסערטע אומזאצען, דארף מען דאך אויך מאכען אזא אויסנאהם פאר די קרעמער, ביי וועלכע דער אומזאץ האט זיך פערקלענערט מיט פופציג פראצענט.

און אויב מ'האט מורא פאר פעלשונגען, קען מען בעשטימען שטראפען פאר מיסברויכען, אבער נישט איבערגעבען דעם קליינעם סוחר'ל אין די הענט פון יעדען אגענטעל.

ווידער איז פערהאן א פאראגראף 3, וועלכער זאגט אז קליינע געשעפטען, וואס צאהלען ביז 100 זל. אומזאץ-שטייער קען די קאמיסיע איינגאנצען שענקען דעם שטייער, אויב זי געפינט אז כאטש דער סוחר האט דעם אומזאץ געמאכט, איז ער אבער א ארימאן און קען דעם שטייער נישט בעצאה-לען, אבער דער פארשלאג וועגען דעם מוז קומען פונ'ם נאטשעלניק.

דער דאזיגער פאראגראף שטעלט פאר א היבשע הנחה, הגם פריהער איז אויך געווען די זעלבע מעגליכקייט פון שענקען, אבער פריהער ביים דריטהאלבען-פראצענטיגען שטייער, איז אויסגעקומען, אז נאר דער אומזאץ ביז פיר טויזענד זל. קען געניסען פון אט דער הנחה, איצט וועט שוין קענען אפילו געניסען א אומזאץ ביז 10 טויזענט זלאטעס.

רעכענען אבער די עקאנאמישע ארגאניזאציעס אז אויב מ'וועט ווארטען אויף'ן חסד פונ'ם נאטשעלניק, וועט מען זיך קיינמאל נישט דערווארטען זיי פערלאנגען דעריבער אין זייערע מעמאראנדומס אז מ'זאל דארפען בלויז האבען דעם הסכם פונ'ם נאטשעלניק, ווי ביי אנדערע שפאר-פראגעס, אבער נישט זיין איניציאטיוו.

ווי אזוי די רעגירונג און דער סיים וועלען זיך בעציהען צו די דערמאנטע און אנדערע פאדערונגען פון די עקאנאמישע ארגאניזאציעס, וועלען מיר בקרוב זיך דערוויסען.

וואס שייך די האנדווערקער זעהט פאר דער נייער פלאן, אז דער בעל-מלאכה, וואס ארבייט אליין אדער מיט איין געזעלען, דארף נישט האבען קיין אויסמעסטונג, קיין שאצונג, נאר ער דארף צאהלען 27 זלאטעס א יאהר, דערביי זענען אלע גלייך.

מ. פוקסמאן.

וואס יעדער סוחר און האנדווערקער דארף וויסען?

בשותפות'דיגע אקציע פון מאגאזין-שניידער-מייסטער אין לאדז און אומגעגענד

ווי בעוואוסט געפינט זיך אין פוילען א גרע-סערע צאהל שניידער-כאלופניקעס, וועלכע ארביי-טען ספעציעל פאר די מאגאזינען, ניינציג פראצענט פון די שניידער זענען קאנצענטרירט אין לאדז און אומגעגענד ווי בזשעזשין, אזארקאוו, א.א. שטעלעך נישט יעדער אבער ווייסט די אמת'ע מאטעריעלע לאגע און עקאנאמישע פערהעלטנישען פון אט דעם דאזיגען שיכט בעלי-מלאכות, וועלכער ווערט אויף אנ'אונגערעגעליכען אופן אויסגענוצט און שיקאנירט פון זיין ברויט-געבער — דעם מאגאזינער.

דער יודישער מאגאזין-שניידער מייסטער איז שוין געוואוינט צו אזעלכע זאכען ווי: הונגער-לוין, און נישט-דער-עסען צו דער זעט: די מעשה איז אבער, וואס די מאגאזינערס האבען עפעס א טבע פון נישט בעצאהלען דאס, וואס מ'איז מושווה אזוי אז פון נעהמען די ארבייט ביז צום אפרעכענען מאכט דער ארבייטס-לוין אדורך פערשידענע עטאפען און ווערט איינגעשרומפען פון מינוס צו מינוס. גאנץ אפט דערגעהט עס ביז צום טראגי-קאמישען: אט רעכענט זיך דער שניידער אויס אין דערהיים וויפיל ס'קומט איהם ביים מאגאזינער; קומענדיג אבער אין מאגאזין אריין ווערט ער געוואויר, אז ער מוז נאך צוצאהלען... מ'שיקאנירט נאך אויף אנדערע אופנים.

ס'פערשטעהט זיך, אז אזא צושטאנד האט לענגער נישט געקענט געדולדעט ווערען און לעצטענס האט טאקע דער לאדזער מאגאזין-שניידער מייסטער-פעראיין, פילסודסקי 12 זיך פערשטענדיגט מיט די מאגאזין-שניידער מייסטער-פעראיינען פון בזשעזשין און אזארקאוו בכדי אונטערצונעהמען א געמיינזאמע אקציע געגען די צו גרויסע אפעטיטען פון די מאגאזינערס אויפ'ן חשבון פון ארימען שניידער.

ל—ס.

האנדווערקער-קאמער נעהמט אונטער א קאמף מיט דער ארבייטסלאזיגקייט אין דער מלאכה

שבת איז אין דער האנטווערקער-קאמער פאר-געקומען א קאנפערענץ פון די צעכען אין דער טעק-סטיל-גרופע אין וועלכען ס'האבען אנטייל גענו-מען: יודישע שניידער, פוילישע שניידער, טאפע-צירער-צעכען, יודישער און פוילישער, בערשטען-מאכער, שטריק-מאכער, היטעל-מאכער, קירזשנער און קאפעלוש-מאכער. אויף דער טאג-ארדנונג איז געשטאנען די פראגע ווי אזוי צו בעקעמפען די אר-בייטסלאזיגקייט אין דער מלאכה, געעפענט די קאנ-פערענץ האט דער דירעקטאר ד"ר גאשין, דעם פארזיץ האט ער איבערגעגעבען דעם ראטמאן קאר-טשאק, רעפערירט האט ד"ר קארטשאק וועלכער ווייזט אן אז די האנדווערקער-קאמער האט פארגע-נומען שריט צו לינדערען די ארבייטסלאזיגקייט אין דער מלאכה, צו דעם צוועק רופט זי צונויף קאנ-פערענצען פון די בעזונדערע בראנזשע-גרופען, וועל-כע דארף קלאר מאכען די בעדערפענישען וואס זע-נען נויטיג אין דער מלאכה, כדי די האנדווערקער-קאמער זאל וויסען אין ס'ארע ריכטונגען צו געהן.

ד"ר ק. פארמולירט 7 פונקטען אויף יעדעל-כע יעדער צעך ענטפערט, דער אלג. רעזולטאט פון די ענטפערס איז פשוט א שרעקליכער, ס'ווייזט זיך ארויס אז אלע גרעסערע ווארשטאטען מיט קליינע אויסנאהמען זענען אונטערגעגאנגען. אין די ווארשטאטען איז דא 2—3 טאג ארבייט אין די סעזאן-פאכען, איז דער סעזאן יעצט אנשטאט עטליכע חדשים, סך-הכל עטליכע וואכען, און קיין איין פאך פערדינט נישט יעצט דער בעל-מלאכה אויף חיונה, נאך די ענטפערס ענטוויקעלט זיך א דיסקוסיע אין וועלכע ס'בעהמען אנטייל די ראטמענער: קארטשאק, שווארצבערג, און קאנגאצקא. אין דער דיסקוסיע ווערען ארויסגעזאגט די וואונשען אז ס'איז נויטיג צו פערלייכטערען די שטייערען-לאסט, גרעסערע און קלענערע קרעדיטען פאר דער מלאכה און די האנדווערקער-קאמער ווערט בעאויפטראגט דאס אדורכצופיהרען.

דער צענטראלער האנדווערקער - פערבאנד, פאלודניאווא 4 מעלדעט:

דיזשורען אין פערבאנדס-לאקאל

פון 1-טען פעברואר איז איינגעפיהרט געווארען אין לאקאל פון דער צענטראלע דיזשורען פון די פערוואלטונגס - מיטגלידער. די דיזשורירענדע וועלען האבען די פליכט אנצונעה-מען אנקלאגען און פארשלאגען פאר דער פער-וואלטונג און ערלעדיגען סכסוכים צווישען די מיט-גלידער און דעם פערזאנאל. די דיזשורען וועלען זיין טעגליך צווישען 10—8 אוועגד.

שטייער-קאמיסיע

ביים פערבאנד, פאלודניאווא 4, איז געגרינ-דעט געווארען א אזוי-גערופענע שטייער-קאמיסיע, וועלכע וועט האבען דעם צוועק צו בעטראכטען פאר-לען פון שטארק-בעלה'טע שטייער-צאהלער און ווען די קאמיסיע וועט איינגעפינען פאר נויטיג וועלען דעלעגירט ווערען ספעציעלע דעלעגאטען צו אינ-טערוועניר'ען אין די פערשידענע אמטען. אינפאר-מאציעס אין דער פראגע ערטיילט די קאנצעלאריע פון פערבאנד.

אויספלוג אין „ווידזעווער מאנופאקטור"

שבת דעם 6-טען לוטי ארדענט איין דער פער-באנד א אויספלוג אין די אינדוסטריי-אונטערנעהמונ-גען פון דער „ווידזעווער מאנופאקטור". אלע מיט-גלידער פון פערבאנד און פון די צעכען און קאר-פאראציעס קענען אין דעם אויספלוג אנטיילנעהמען, דער זאמעל-פונקט איז פאר דער געביידע פון דער „ווידזעווער מאנופאקטור" ראקאטשינער ג' 81, שבת דעם 6 ד.ח. פינקטליך 8.50 פריה.

צוזאמענפאהר פון האנטווערקער אין דער לאדזער וואיעוואדזשווא

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט האט די לעצטע פלענא-ע זיצונג פון אויבער-ראט פון די יוד. האנדווערקער אין לאדז בעשלאסען צו רופען א בעריכטס- און אינפארמאציאנס-קאנפערענץ פון די האנדווערקער-צעכען און פעראיינען אין לאדזער וואיעוואדזטווע. די לעצטע זיצונג פון פרעזידיום פון אויבער-ראט האט גענוי בעשטימט דעם טערמין, טאג-ארדנונג און וואהל-מאדוס פון דער קאנפערענץ. די קאנפערענץ וועט געפונען אויף זונטאג דעם 14-טען פעברואר און וועט געעפענט ווערען 10 א זייגער פריה. ווענען לאקאל וועט נאך בעזונדער געמאלדען ווערען. דער סדר-היום נעהמט ארום פאל-גענדע פונקטען: 1) בעריכט פון די יוד. ראט-מענער אין דער לאדזער האנדוו.-קאמער. 2) לוס-טראציעס פון די ווארשטאטען, 3) די וויטערדיגע טאקטיק. 4) אינפארמאציעס.

צו דער קאנפערענץ האט רעכט יעדער צעך און יעדער האנדוו.-פעראיין אין לאדזער וואיעוואודז-טווא, צו דעלעגירען 1 פארשטעהער. און פון קלע-נערע שטעט, וואו ס'זענען נישטא קיין צעכען, נאר בלויז אנ'אלגעמיינער האנדווערקער-פעראיין, האט דער לעצטער דאס רעכט צו שיקען צוויי דעלע-גאטען.

די טעג ווערען שוין ארויסגעשיקט איינלא-דונגען צו אלע צעכען און פעראיינען.

„די קאנקורענץ אין דער אינדוסטריע און אין האנדווערק"

דער אלוועלטליכער קריזיס ענדערט צוביסלעך דעם ווירטשאפטליכען פרצוף פון דער וועלט.

האט דאך די קאטאסטראפע פון אלוועלטליכען קריזיס בעוויזען וואקעלדיג צו מאכען די „אינטער-נאציאנאלע וואלוטע" וועלכע עס איז דער דאלאר און דער פונט! דער „וועלט-באנקיר" — פראנק-רייך — הויבט אויך שוין אן צו פיהלען די שווע-רע קריזיס-פאלגען; די ארבייטסלאזיגקייט און אנ-דערע קריזיס-סימפטאמען מאכען שוין אויך אין פראנקרייך א נישט-קשה'דיגע פערוויסטונג.

עס איז דעריבער נישט קיין וואונדער אז אויך אונזער ווירטשאפטליכע וועלט ענדערט איהר פנים, אלגעמיינע אנגענומענע ווערטען פערלירען זייער פרייז. בעכטיגע אינדוסטריעלער, די שעפער פון דער פוילישער אינדוסטריע געהן אראפ פון דער ארענע, און די, וועלכע זענען נאך געבליבען, שטעהען אויך אויף הינער-פיסלעך.

דער בעסטער בעווייז פון דער שוואכער פאזיציע איז די מורא פון אונזער גרויס-טעקסטיל-אינדוסטרי פאר דער קאנקורענץ פון די קליינע פאבריקאנטלעך. לעצטענס הערען מיר אין די קרייזען פון דער גרויסער אינדוסטרי זיך בעקלאגען איבער דער קאנקורענץ פון די אזוי-גערופענע „עהיים-פאבריקאציע" — די דאזיגע קליינע פאבריקאנטלעך, וועלכע האלטען נישט אויס קיין שום אדמיניסטראציע-אפאראט, פריי פון סאציאלע אפצאהלונגען און זאגאר, פון שטייערען זענען אימשטאנד צו קאנקורירען מיט דער גרויס-אינדוסטרי. פאבריצירענדיג אויף לוין, קויפען זיי נישט אויס קיין פאטענטען, און די שטייער-מאכט קען זיי זאגאר נישט. זיי זא-לען דאס זיין כלומרשט די שונאים פון דער גרויס אינדוסטריע. די גרויסאינדוסטריעלער טרעטען ארויס אין דער עפענטליכקייט, אין דער פרעסע מיט אנ'אפעל צו דער מאכט נאך הילף, וועלכע זאל בעשטעהן אין ענטדעקען די געהיימע פאבריקלעך. און ווירקליך האט די שטייער-מאכט לעצטענס אויפגענומען אנ'אקציע וועלכע האט דעם ציל צו ענטדעקען די דאזיגע נישט ערגרייפבארע פאבריקאנטען. עס ווערען דורכגעפיהרט רעוויזיעס אין די לוינפאברי-קען, כדי פעסטצושטעלען ווער עס גיט דארט גארן צו וועבען אדער סחורה צו פארבען אדער אפרע-טירען, די מאכט ווענדט זאגאר אן רעפרעסיעס און אין די פאלען, ווען עס איז נישטא קיין בפירושער בעווייז צו ווער'מען דאס מאטעריאל אדער סחורה גע-הערט, ווערען זיי פערדיגעלט, ביז דער ריכטיגער אייג... האבער וועט זיך נישט מעלדען. ער וועט דעמאלט מוזען אויסקויפען א פאטענט און טראגען אויך אלע אנדערע לאסטען צוגלייך מיט אנדערע אין פער-העלטניש צו זיין פראדוקציע.

ווי מיר זעהען, איז דער אפעל פון דער גרויס-אינדוסטריע נישט געבליבען אהן ענטפער, און די שטייער-מאכט, פערשטעהענדיג גלייכצייטיג אז דאס ליגט אויך אין איהר אינטערעס, העלפט מיט אלע מעגליכקייט דער גרויסער אינדוסטרי אין קאמף מיט דער קאנקורענץ פון די קליינע, — דאס איז אבער נישט מעהר ווי א צייכען פון שוואכקייט פון דער גרויס-אינדוסטרי, וועלכע זוכען צוליב דער אל-געמיינער שלעכטער לאגע דעם שעיר לעזאזל.

די געהיימע אינדוסטרי איז אזוי אלט ווי די טעקסטיל-אינדוסטרי אין אלגעמיין, מיט דעם אונ-טערשיד, אז אין נארמאלע צייטען האבען די גרוי-סע פאבריקאנטען געקוקט דערויף ווי אויף א צרה, וועלכע קען זיי נישט שאדען-ברענגען, די האבען נאך טיילמאל געזעהען די גוטע זייטען, ווארום די קליינע זענען געוועזען געצווינגען צו קויפען גארן און אנדערע האלב-פאבריקאטען ביי די גרויסע, צום אפרעטירען און פארבען ווערען מייסטענס די סחורות אוועקגעגעבען אין די אונטערנעהמונגען פון די גרויסאינדוסטרי, וועלכע ציהען דערפון [illegible] נוצען אנ-שטאט די שאדענס וועלכע זי האט אין דער קאנ-קורענץ.

די קאנקורענץ אליין איז אויך נישט אזוי גע-פעהרליך, ווי די קלענערע אדמיניסטראציע אויס-גאבען ביי די קליינע גלייכען זיך אויס מיט די גרעסערע פראדוקציע-אויסגאבען וועלכע דער קליי-נער האט נישט האבענדיג קיין אייגענע אינדו-סטרי-אונטערנעהמונגען, — אויב אבער די גרויסע פאבריקאנטען מיינען אז די קליינע זענען פאר זיי אזא קאלאסאלע קאנקורענץ בעווייזט דאס נישט מעהר נאר די אויסערגעוועהנליכע שוואכע פאזיציע זייערע.

א אנאלאגישע ערשיינונג קענען מיר אבסער-ווירען אין דער מלאכה, נאר מיט דעם אונטער-שיד, דאס די בע'עולהטע זענען די קליינע דהיינו גרויסע אויף אזא זעלבען אופן. מען קען דאס בעמערקען אין פערשידענע האנדווערק-פאכען, ביים קאמאשען-שטעפער-פאך נעהמט דאס אבער שוין אן געפעהרליכע פארמען.

דאס איינארדנען און אויפהאלטען א קאמאשען שטעפער-ווערקשטעל איז פערבונדען מיט פערשי-דענע שוועריגקייטען און קאסטען, א מייסטער מוז האבען א האנדווערקער-קארטע, זיין ווארשטאט איז אונטער א שטענדיגער קאנטראלע פון דער מאכט בנוגע זיין היגיעניש - סאניטארען צושטאנד, ער מוז צאהלען דעם ארבייטער די פולע סטאווקע, וועלכע איז אנגענומען אין דעם פאך, ער מוז אויס-קויפען א פאטענט, צאהלען שטייערען און סאציאלע אפצאהלונגען, דאס אלעס מאכט טייערער די פראדוקציע מיט 15 ביז 20 פראצ.

דער פאקט איז אויסגענוצט געווארען דורך איינינגע ענערגישע אונטערנעהמער, וועלכע האבען ערפינדען א מיטעל צו פראדוצירען אהן די אויביגע שוועריגקייטען און אויסגאבען, זיי האבען גענומען צוהילף די כאלופניקעס, אבער נישט די מייסטער-כאלופניקעס, וועלכע האבען אויך אזעלכע קאסטען, נאר די געהיימע הויז-בעל-מלאכות נישט געענדיגטע טערמינאטארען, וועלכע ווערען דורך זיי ביז'ן לעצטען אויסגענוצט, ארבייטענדיג 15 שעה אין מעת לעת, פערדינען זיי דערביי גראשענס, אליין אבער פיהרען זיי נישט קיין ווערקשטעל, קיין שטייערען און סאציאלע אפצאהלען האבען זיי נישט, מאכט זיי די פראדוקציע אויס מיט פופצעהן ביז צוואנציג פראצענט ביליגער און זיי קאנקורירען דעריבער מיט די נארמאל עקזיסטירענדע ווארשטאטען.

די דאזיגע אונטערנעהמער פראדוצירען צעהן מאל אזויפיל כאלעוועס ווי די איינינגע הונדערט קאמאשען-שטעפער צוזאמען. דען זיי האבען צוליב די ביליגערע פרייזען פערכאפט דעם גאנצען אפזאץ מארק ;דעם צווייג דראהט דעריבער דער אונטער-גאנג. די פערארימונג איז שוין געגאנגען אזוי ווייט אז דאס רוב קאמאשען-שטעפער האבען שוין נישט אויף א שטיקעל לעדער איינצוקויפען. די פאר אונ-טערנעהמער, זייער צאהל גרייכט נישט ביז צעהן, זענען בכוח צו ברענגען דערצו, אז דער גאנצער האנדווערקער-צווייג זאל אויפהערען צו עקזיסטי-רען און פערלירען זיין ברויט צוליב דער נישט-ערליכער קאנקורענץ.

דער אונטערשיד פון דער קאנקורענץ אין דער אינדוסטריע און האנדווערק איז, ווי געזאגט, דער אז אין דער אינדוסטרי ליידט דער גרויסער פון קליינעם און אין האנדווערק דער קליינער דורכ'ן גרויסען.

.. פרוינד.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

דינסטאג
כה
2
שבט תרצ"ב

פעברואר
זון-אויפגאנג 7.13
זון-אונטערגאנג 4.23

שטיצע פאר ארבייטסלאזע

(–) דער אונטערשטיצונגס-אמט ביים מאגיסטראט איז מודיע, אז דאס איינמעלדען די שטיצע פאר ארבייטסלאזע פאר'ן חודש פעברואר וועט פארקומען לויט פאלגענדען סדר:

מארגען, מיטוואך, ד. 3 אותיות:
K L Ł
דאנערשטאג, ד. 4 פעברואר
M N O
פרייטאג, ד. 5 פעברואר
P R S
שבת, ד. 6 פעברואר
T U W Z Ź

די נאמענס-טאג-פייערונג פונ'ם מלוכה-פרעזידענט

(2) נעכטען איז פארגעקומען די פייערונג פון דעם מלוכה פרעזידענס נאמענס-טאג.

די שטאט איז געווען דעקארירט מיט פאנער, אין א רייה קאשטשאלען זענען פארגעקומען גאטעס דינסטען, און עס איז אויך פארגעקומען א דעפילאדע פון מיליטער.

היינט א פלענארע זיצונג פון אויבער-ראט

היינט דינסטאג 11 פריה קומט פאר אין לאקאל פון „ארט" א פלענאר-זיצונג פון אויבער-ראט. אויפ'ן טאג-ארדנונג געפינען זיך פאלגענדע פונקטען: באריכט פון דער האנדוו.-קאמער, ליקווידאציע פון אויבער-ראט, קאנפערענץ פון די לאדזער צעכען, צוזאמענשטאס פון די האנדווערקער איז לאדזער וואיעוואדזטווא.

מיליטערישע נאמינאציעס אין לאדז

(2) לויט ווי עס אינפארמירט אונז דער פרעסע-רעפעראט ביי ד. א. ק. 4 זענען דעם 1 פעברואר נאמינירט געווארען דער פיליע-ליטער פון דער אינטענדאנטור, מאיאר גורנאגעל אלס פאד-פולקאווניק און דער אסיסטענט פון דער מיליטערישער פראקוראטור אין לאדז, פאדפארוטשניק דראמטשעווסקי, אלס פארוטשניק.

35,000 זל. הלוואות
פון דער גמילות-חסדים-קאסע ביי דער יודישער קהלה

אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער גמילות-חסדים-קאסע ביי דער יודישער קהלה, איז בעשטימט געווארען ארויסצוגעבען הלוואות אין דער הויך פון 35 טויזענד זלאטעס.

די אלע פערזאנען, פאר וועלכע די הלוואות זענען געווארען בעשטימט, וועלען בעקומען צוגעשיקט ספעציעלע אויפרופען ווען זיי וועלען בעקומען די הלוואות.

אנ'אויטאבוס-קאטאסטראפע

(2) דער פאסאזשיר-אויטאבוס, וואס קורסירט צווישען בעלכאטאוו און פיעטרקאוו, איז נעכטען, מחמת א פלוצלונגען דעפעקט, ארויף אויפ'ן פארקאן פון א דארפישען בית-עולם.

דער שאפער און עטליכע פאסאזשירען זענען פארוואונדעט געווארען.

באנדיטען-אנפאל

(2) לעב'ן דלוגאשא 48 איז נעכטען בעפאלען געווארען דער 48-יאהריגער פראנציסעק סאווינסקי.

עטליכע אומבעקאנטע פערזאנען האבען איהם אזוי צורעכט געמאכט דעם קאפ, אז מען האט געמוזט ארויסרופען פאגאטאוויע.

פאליציי זוכט די אנפאלער.

אפטייקען
היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: ש. יאנעלעוויטש (אלטער מארק 9), ז. שטעקעל (לימאנאווסקיעגא 37), ב. גלוכאווסקי (נארוטאוויטשא 6), ס. האמבורג (גלובנע 50), ל. פאוולאווסקי (פיעטרקאווער 307), א. פיאטראווסקי (פאמארסקי 91).

פון דהאנדטל"ס-געריכט
אופדלאשטש-מאסע פון דער פירמע „ברידער פיטאווסקי" צאהלט אויס די ארבייטער-לוינעז
— אופאדלאשטש פון דער פירמע „א. מינץ" אויפגעלעזט

אין שייכות מיט דעם אופאדלאשטש פון אברהם מינץ, מאנופאקטור-סוחר (פיעטרק. 33) האט דאס געריכט, צוליב דעם, וואס די קרעדיטארען האבען זיך אין ביידע טערמינען נישט געמאלדען – אויפגעהויבען דעם אופאדלאשטש.

* * *

זיגמונד קאמאראווסקין, שותף פון דער געפאלענער פירמע „ס. ביעלינסקי און ז. קאמאראווסקי" (ציגעל-גאס 20) האט דאס געריכט בעגעבען א גלייט אויף 2 חדשים.

זיינער צייט, האט דאס געריכט געהאט בעשלאסען ביידע שותפים איינצוזעצען אין תפיסה. גאר ביעלינסקי'ן איז געלונגען אין אפעלאציע-געריכט אין ווארשא צו בעקומען א גלייט. און איצט כדי דעם אופאדלאשטש צו פארענדיגן זענען אומבעדינגט נויטיג ביידע שותפים.

* * *

צוליב דעם אופאדלאשטש פון דער פירמע ברידער פיטאווסקי, טעקסטיל-פאבריק (פיעטרק. 47) האט דער צייטווייליגער סינדיק זיך געווענדעט צום געריכט מיט א פארשלאג, דער אופאדלאשטש-מאסע צו ערלויבען אויסצוצאהלען די ארבייטער-לוינען, וואס עס קומט די ארבייטער נאך פון פארן אופאדלאשטש.

דאס געריכט האט ערלויבט צו רעגולירען אויף פאלגענדען אופן: די, וואס זיינע חובות שטייגט נישט איבער 50 זל. זאפארט אויסצאהלען. ביז 100 זל. – אין 2 גלייכע חדשים'דיגע ראטעס. ביז 150 זל. – אין 3 גלייכע חדשים'דיגע ראטעס איבער 200 זל. – אין 4 חדשימדיגע ראטעס.

* * *

צום אופאדלאשטש פון הערש קונסקי, פאבריק פון קעלניש וואסער (סקווערקאווא 18) איז אלס צייטווייליגער סינדיק נאמינירט געווארען אדוו. סלאמניצקי.

דער פועל-יוצא פון טראמוואי-שטרייק
די טראמוואי-ארבייטער ארגאניזירען זיך אין קארטעל ז. ז. פ.

(2) מחמת דעם, וואס דער שטרייק איז געבראכען געווארען, האט זיך דער רוב טראמוואי-ארבייטער צוריקגעקעהרט צו דער ארבייט און אונטערגעשריבען די דעקלאראציעס פון דער טראמוואי-דירעקציע.

בידוע ווערט אין די דאזיגע דעקלאראציעס גערעדט וועגען די נייע ארבייטס-בעדינגונגען.

די רעשט ארבייטער, ד. ה. אנ'ערך 300 מאן האט, נאך דעם, ווי דער שטרייק איז געבראכען געווארען, זיך געמאלדען צו דער ארבייט – אין דעם טערמין, וואס די דירעקציע האט בעשטימט, ד. ה. פאר'ן 5. פעברואר – אבער זיי האבען זיך אפגעזאגט אונטערצושרייבען די דעקלאראציעס.

די דירעקציע האט זיי דעריבער נישט צוגעלאזט צו דער ארבייט, און גערדאהט מיט אפזאגען זיי בכלל פון דער ארבייט.

בזה האופן איז דער שטרייק, אייגענטליך, נישט ליקווידירט, און לויט דער מיינונג פון די פראפעסיאנעלע פעראיינען דויערט ער ווייטער, כל זמן די דעקלאראציעס וועלען נישט ווערען אונטערגעשריבען, און אלע ארבייטער וועלען צוגענומען ווערען צו דער ארבייט.

די פערוואלטונג פון דער סעקציע פון די טראמוואי-ארבייטער ביים ז. ז. פ. האט זיך נעכטען ביטאג געווענדעט צו דער טראמוואי-דירעקציע מיט א פאדערונג, אז עס זאלען בעשעפטיגט ווערען אלע די, וואס וועלען זיך מעלדען צו דער ארבייט אין דעם טערמין, וואס די דירעקציע האט בעשטימט, נישט פאדערענדיג ביי זיי קיין אונטערשריפטען אויף דעקלאראציעס.

מארגען 10 אינדערפריה וועט אין ארבייטס-אינספעקטאריאט פארקומען א קאנפערענץ וועגען דעם ענין.

וועגען יודישע קימפעטארינס און חולאים
אויפקלעהרונג פון דער קראנקען-קאסע צו דער יודישער גמינע

מיט עטליכע וואכען צוריק האט די קהלה-פערוואלטונג זיך געווענדעט צום קאמיסאר פון דער קראנקען-קאסע מיט א בקשה, אז די פראגע וועגען שיקען יודישע קימפעטארינס און חולאים אין יודישע שפיטעלער און קליניקעס זאל ווערען ערלעדיגט אזוי, ווי עס האט בשעתו פערלאנגט די קהלה.

דערויף האט דער קאמיסאר פון דער קראנקען-קאסע געענטפערט דער קהלה-פערוואלטונג, אז דאס נישט-שיקען די קימפעטארינס אין די יודישע שפיטעלער שטאמט בלויז דערפון, וואס עס איז פערבינדען מיט גרויסע הוצאות און ביים איצטיגען פינאנציעלען צושטאנד האט געמוזט פארקומען א שנוי אין דעם פרט.

פון דעם שטאמט אפ די בעגרענצונגען, וואס זענען געווארען אין דעם פרט אנגעווענדעט און וועגען וועלכע די קראנקען-קאסע האט זיינער-צייט מודיע געווען דער קהלה-פערוואלטונג.

אויף דער בקשה פון דער קהלה-פערוואלטונג צו דער קראנקען-קאסע, אז פאר יודישע חולאים זאל אין די שפיטעלער צוגעלאזט ווערען כשר עסען, מאכט די קראנקען-קאסע אויפמערקזאם, דאס קיין שוועריגקייטען אין דער היגיענע ווערען נישט געמאכט מצד דעם שפיטאל-פערסאנאל, אויב עס זענען נישטא דערביי קיין מעדיצינישע מניעות.

א מיטער צו בעקומען נד"ן
נו, מילא — איז איהם דאס מאל נישט געראטען

(2) א געוויסער סטעפאן סאבאניאק איז פאראיאהרען געקומען פון דייטשלאנד אין דארף קאמיק, נעבען לאדז, אויף ארבייט, און הגם מ'האט אין דארף נישט שטארק פון איהם געהאלטען, איז איהם דאך געלונגען צו בעוויגען דאס הארץ פון פראנציסעק שטשיעבורא'ס טאכטער.

דער אלטער פראנציסעק האט לכתחילה נישט געוואלט איינגיין אויף דעם שידוך מיט א פאראבעק, אבער, אז די ליבע פון זיין טאכטער האט מורא'דיג געברענט, און – ס'איז שוין בכלל „נויטיג געווען", אז זי זאל הערען כלי-זמר, האט ער יא מסכים געווען.

דא איז אבער ענטשטאנען א נייע מניעה: אז די כלה איז שוין געווען גרייט צו גיין אין קאשטשאל, האט זיך ווידער סטעפאן סאבאניאק אוועקגעשטעלט „משה-גרויס", און זיך פער'עקשנט– באשר בכן, ער ריהרט זיך נישט פון ארט, אויב ער קריגט נישט נדן...

בלית ברירה האט דער צוקונפטיגער שווער, מיט א שווער געמיט, אונטערגעשריבען איהם גאראנטיע-וועקסלען.

לויט אנ'אפמאך, איז שטשיעבורא מחויב געווען אפשרייבען זיין איידעם, אין א קורצער צייט 4 מארג לאנד.

דערווייל איז אפגעלאפען עטליכע חדשים, און דער שווער האט דעם חלק ערד נישט אפגעשריבען.

עס איז קלאהר דעריבער, אז קיין שלום-בית איז נ שט געווען, און עולם האט זיך געריסען ביי די קעפ.

געריסען זיך ביי די קעפ אזוי קורץ און אזוי לאנג, ביז דער איידעם האט נעכטען ביינאכט גענומען און אונטערגעצונדען זיין שווערס מאיאנטעק מיט דער כוונה, אז ווען מ'וועט אויסצאהלען אסעקוראנץ, וועט ער דערויף ארויפלייגען אנ'ארעסט.

ארויסגעקימען איז אבער דערווייל א ביסעל אנדערש:

די שרפה האט מען איינגעלאשען, און דער אונטערצינדער איז ארעסטירט.

לכתחילה האט ער זיך נישט מודה געווען, אבער, אז מ'האט איהם אביסעל „איבערגעקיצעלט", האט ער געזאגט — יא.

די פערוואלטונג פון דער
Bank Kupiecko-Kredytowy Spółdz.
w Łodzi z ogr. odp.
ZAWADZKA 11
מאכט בעקאנט, דאס די
אלגעמיינע פערזאמלונג
פון די מיטגלידער קומט פאר היינט, דינסטאג, ד. 2 לוטי 1932, (כ"ה שבט תרצ"ב) 4 א זייגער נאכמיטאג אין זיץ-ארט פון קאאפעראטיוו זאוואדזקא 11
מיט פאלגענדען טאג-ארדנונג:
1) ערעפנונג, 2) וואהלען פון פרעזידיום, 3) פארלייענען דעם פראטאקאל פון דער פריהערדיגער אלגעמיינער פערזאמלונג, 4) א) פארלייענען דעם בילאנס און רעכנונג פון ריוח און היזק, ב) באריכט פון דער פערוואלטונג פאר'ן יאהר 1931, ג) באריכט פון אויפזיכטס-ראט פאר'ן יאהר 1931, ד) ערטיילען א אבסאלוטאריום דער פערוואלטונג און אויפזיכטס-ראט, 5) פערטיילונג פון ריוח, 6) בעשטעטיגען דעם בודזשעט אויפ'ן יאהר 1932, 7) בעשטעטיגען א ספעציעלען פאנד אויף קויפען א הויז, 8) בעשטעטיגען צו קויפען א הויז אלס זיץ-ארט פון דער באנק, 9) וואהלען פון 2 מיטגלידער פון דער פערוואלטונג און א פערטרעטער אויפ'ן ארט פון די אפטרעטענדע אין הסכם מיט'ן פאר. 10 פון סטאטוט, 10) וואהלען פון 5 מיטגלידער פון ראט און 2 פערטרעטער אויפ'ן ארט פון די אפטרעטענדע אין הסכם מיט'ן פאר. 11 פון סטאטוט.

קאנצערט פון יאסעלע קאלאדני

דאנערשטאג, אווענד קומט פאר אין פילהארמאניע דער צווייטער און לעצטער קאנצערט פון יאסעלע קאלאדני.

אויף זיין דאנערשטאג'דיגען קאנצערט וועט יאסעלע קאלאדני אויספיהרען א פולשטענדיג נייעם פראגראם, וועלכע בעשטעהען פון די שענסטע יודישע פאלקס-לידער, פאראדיעס, פון וועלכען דער טעקסט איז דורך איהם אליין צוזאמענגעשטעלט געווארען.

Cukierki KANDYS
najnowszą zdobyczą w cukiernictwie.

א פראצעס נאכ׳ן טויט
איינער פון די בַשולדיגטע—דער ערמארדעטער מילער

(א) אין שטאָטישען געריכט איז נעכטען פאָרגעקומען אַ פראָצעס געגען אַ געוויסען יאַן זאַדווענט (קילינסקיעגא 148) און באַלעסלאַוו מילער, וועלכער איז נישט לאַנג צוריק ערמאָרדעט געוואָרען דורך קאַרעליצקין.

בעשולדיגט זענען די געוואָרען אין דעם, וואָס דעם 10. מערץ 1931 האָבען זיי מיט מעסערס צושטאָכען אויף גדאַנסקא 12 דעם 16-יעהריגען טאַדעאוש וולאָשינסקי.

די אָנקלאַגע געגען מילע׳ן איז, זעלבסטפערשטענדליך, בטל געוואָרען, און אַדווענט איז געוואָרען פרייגעשפראָכען, מחמת מאַנגעל אין בעווייזען.

זיך אויפגעהאנגען אין טורמע

(2) אין גמינע-אַרעסט פון דאָרף וויטאָניא האָט זיך אויפגעהאנגען דער לאָדזער איינוואוינער דער 24-יעהריגער סטאַניסלאַוו קראָפּידלאָווסקי (פון קאלעגבאכא 10), וועלכער איז אַרעסטירט געוואָרען פאַר גנב׳ענע היבער.

כמעט אַ גוסס׳ן האָט מען איהם אַרונטערגענומען פון פּאַסעק, אויף וועלכען ער האָט זיך אויפגעהאנגען, און מיט גרויס מיה איז געלונגען צו אָפּראַטעווען איהם.

ער האָט זיך געוואָלט נעהמען ס׳לעבען, אויס מורא פאַר דער שטראָף.

געמאכט פון אַנ׳אויטאבוס
אַ שטיה זכר לטיט, וואס איז גארנישט ווערט

(א) יצחק גאָלדבערג פון בושעזשין האָט בשעת׳ן טראַמוואַי-שטרייק געלאָזט זיין אויטאָבוס קורסירען אין לאָדז. אויף דערנאָכט האָט ער איהם געהאַלטען אין גאראזש אויף ראדוואנסקא 30. אזוי קורץ און אַזוי ברייט, ביז אין גאראזש האָבען זיך אריינגעקריגען ונבים, און אזוי צושרויפט און צוגומען דעם אויטאָבוס, און פון איהם איז געוואָרען אַ זכר לטיט... דער היזק בעטרעפט 5000 זלאָטעס.

היינט פרעמיערע!
גיגאַנטיש מייסטערווערק פונ׳ם קעניג פון די רעזשיסאָרען **Cecil B. De Mille**
מאַדאם טייוועל
דראַמע פון געגענווערטיגער הייראַט.
פרעכטיגע אויסשטאַטונג!
אָריגינעלע איינפאַלען!
אין די הויפּט-ראָלען:
KAY JOHNSON
REGINALD DENNY
LILJAN ROTH
אָנהויב אין געוו. טעג 4.30 נאָכמיטאָג, שבת און זונטאָג — 12 אַ זייגער בייטאָג
פּאָפּולערע פרייזן פון די פּלעצער.

יודיש טעאטער אין „פילהארמאניע"
דירעקציע: ד. צעלמייסטער און א. בעזמאן.

היינט א קאנקורס פון קאמיקער! היינט 100 לאַך אין א מינוט!
היינט 1000 זל. א פרעמיע דעם, וואָס וועט נישט לאַכען!
היינט דינסטאג איינהייטס-פרייזן: גאנצער פארטער 1 זל. באלקאָן און גאלעריע 50 גר.
ס׳ווערט געשפּילט נור 1 מאָל די גאנץ-נייע אויפגעפיהרטע העכסט-קאָמישע אָפּערעטע

„סעזאָן פון ליבע"

מיט פיל נומערן געזאנג און טענץ.
געדענקט, ביליגער ווי אין קינאָ! שפּאָט ביליג! גאנצער פארטער 1 זל. באלקאָן און גאלעריע 50 גר. ווער ס׳קויפט פריהער א בילעט בעקומט א בעסערן פּלאַץ.

עקסטרא ניייעס!
א בשורה טובה דעם לאדזער טעאטער-עולם!
שענסטער אמער. בוף קאָמיקער, דער שליסעל פון פרויען-הערצער.

דער וועלט-ליבלינג
דזשעק רעכטצייט
וועלכער האָט בעגייסטערט די גאנצע וואַרשאָווער פרעסע, מיט שטורם גענומען דעם וואַרשאָווער טעאטער-עולם מיט זיין שפּילען, זינגען, טאַנצען און פרעהליכקייט הויבט אָן פרייטאָג, דעם 12-טען פעברואר צו שפּילען אין פילהארמאניע אין זיין גרויסער סוקצעס-אָפּערעטע מיט 20 נומערן געזאנג און טענץ

„יאַנקעלע כוואַט"

פרטים קומען.

א גרויסע זעלטענהייט אין לאדז
אַזא ארענטליכען מאַן דאַרף מען אומעטום זוכען

(2) אין 7-טען פּאָליציי-קאָמיסאַריאַט האָט זיך נעכטען געמאָלדען דער לייטער פון איינער פון די היגע פאָלקס-שולען, און איבערגעגעבען, אַז ער האָט אַנגענומען פון דער שטאָטישער קאַסע צום אויסצאָהלען דעם לעהרער-פערסאָנאַל אַ סומע פון 30,000 זלאָטעס, וועלכע ער האָט אריינגעלייגט אין א טעטשקע.

שפּעטער האָט ער זיך אריינגעזעצט אין א דראָשקע, און ווען ער איז פון איהרע אַרונטערגעגאַנגען האָט ער אינגאַנצען פערגעסען אין דעם פּאָרטפעל מיט׳ן געלד...

בעת דער דיזשורירענדער פשאַ-אָוניק איז אַזוי געזעסען און געלאַסען געשריבען דעם פּראָטאָקאָל וועגען דעם ענין, איז אין קאָמיסאַריאַט אריינגעקומען אַנ׳אַנדער העַר, וועלכער האָט אָפּגעגעבען אַ מעלדונג, אַז אריינזעצענדיג זיך אין א דראָשקע, האָט ער געפונען א טעקע מיט 30 טויזענד זלאָטיס.

די פערוואונדערונג פון דעם פשאָדאָווניק און די פרייד פון דעם „ראש-המלמדים" איז איבעריג צו שילדערן.

דיביידע האָבען געבעטען אין דער פּאָליציי, אַז מ׳זאָל זייערע נעמען נישט פערעפענטליכען אין דער פרעסע.

נישט געוואלט פערקויפען קיין בראנפען
שיסט איהם דער שיכור א קויל אין קאפ אריין

(2) איז זיך מישב דער שיכור, דער 38 יעהריגער יוזעף דזשוליגא, (פון שלאָנוקע 6), כאַפּט זיך אויף פאַרטאָג. אין גייט אוועק 7 איבדערפריה קלאַפען אין דעם בראַנפען געשעפט פון וולאַדזשמיעזש אנדרעיעוו (זשגאָוסקע 137), מ׳זאָל איהם פערקויפען בראַנפען.

גראָד איז אין געשעפט קיינער נישטאָ, און די טיר איז פערלייגט אויף א פרענט.

דזשוליגא איז אָבער, ווייזט אויס, א היימישער מענש, ווייסט ער, וואו וועד עס וואוינט, גייט ער אוועק גלייך צו דעם וועכטער פון דעם דאָזיגען בראַנפען-געשעפט, צו טאָדאָר טאַנקיעוויטש׳ן, וועלכער וואוינט אין דעמזעלבען הויז, קלאַפּט צו איהם אָן אין דער טיר. און מאַכט געוואַלדען, ער זאָל איהם פערקויפען א פלאַש בראַנפען פאַר דעם זלאָטע מיט זעכציג, וואָס ער האָט ביי זיך...

דער וועכטער איז דענערווירט פון אזא פריהצייטיגען וויזיט, און ער דערקלערט, אז די סטאַראָסטווע האָט פערבאָטען צו פערקויפען שפּירים בראַנפע.

טראַכט ניקט לאַנג דזשוליגא, כאַפּט ארויס פון טאַש א רעוואָלווער, און שיסט טאַנקיעוויטש׳ן גלייך אין קאָפּ אריין.

דער געשאָסענער פאַלט אנידער אין א טייך בלוט.

ס׳קומען צולויפען שכנים, און ווילען דעם מערדער פערהאַלטען — דראָהט אָבער יענער מיט׳ן רעוואָלווער אין האַנד, אַז ער וועט אוועקלייגען א טויטען יעדען איינעם, וואָס וועט זיך צו איהם צוריהרען.

רופט מען ארויס פּאָליציי — קלויבט ער זיך אויך א פּאָליציאַנט צו דערשיסען, און נור על פי נס ראַטעוועט זיך יענער.

דער סוף איז, אַז א געשמידטען אין קייטען פיהרט מען איהם אָפּ אין טורמע.

טאַנקעוויטש גוססט אין שפּיטאָל.

—==):O:(==—

פאלזיין

מאָגנען-ווירקזאַם-איבערראַשונג, ברוסט-בעקלעמעניש, האַרץ-קלאַפּען ווערען צומייסט געלינדערט דורך דעם נאַטירליכען ביטערוואַסער

Franciszka Józefa

און דער בלוט-דראַנג אין געהירן, אין די אויגען און לונגען אָדער אין האַרץ פערמינדערט. צו בעקומען אין אַלע אַפּטייקען און סקלאַד-אַפּטעקשנעס.

ציהונג פון דער אומזיסטער רייזע אויף דער „מכבי׳אדע"

צוליב דעם געענדערטען טערמין פון צוזאַמענפאָהר פון דער קוואַליפיקאַציע-קאָמיסיע צו דער „מכבי׳אדע" קומט פאָר די ציהונג פון דער בחנם׳דיגער רייזע אויף דער „מכבי׳אדע" דעם 7 פעברואר. דער וואָס קויפט אויס א קאַרט פאַר 1 גילדען ביז דעם 5 פעברואר גייט אריין אין גורל. אַלע פעראיינען דאַרפען ביז דעם 6 פעברואר איינשיקען די קופּאָנען און דאָס געלט פאַר די פערקויפטע קאַרטען.

די ציהונג וועט פאָרקומען ביי דער אָנוועזענהייט פון פּרעזידיום-מיטגלידער פון וועלט-פערבאַנד „מכבי" אין פּוילען, פאָרשטעהער פון געזעלשאַפטליכע אינסטיטוציעס און געזעלשאַפט פרייינד פון דער „מכבי׳אדע".

ס׳ווערען געבעטען אַלע נאַציאָנאַלע און געזעלשאַפטליכע אינסטיטוציעס, וועלכע ווילען פערשפּרייטען ביי זייערע מיטגלידער זוכה-בגורל-קאַרטען, תיכף אריינצושיקען בעשטעלונגען.

אויספלוג אויף דער אויסשטעלונג פון פויגעל און עופות
פון דער טוריסטיק-סעקציע ביי דער געז. „אווענד-קורסען"

דער לעצטער אויספלוג פון דער סעקציע פאַר טוריסטיק און לאַנדקענטשאַפט ביי דער געז. „אווענד-קורסען" אין דער „ווידזעווער מאַנופאַקטור" האָט צוגעצויגען א גרויסע צאָהל בעזוכער, וואָס האָט געצוואונגען די אָרגאַניזאַטאָרען צו אָרגאַניזירען אין קורצען א צווייטען אויספלוג אין דער ז לבער פאַבריק.

היינט דינסטאָג נאָכמיטאָג קומט פאָר אַנ׳ אויספלוג אין דער אויסשטעלונג פון פייגעל און עופות. די צאָהל בעזוכער איז א שטרענג בעגרעניצטע אינפאָרמאַציעס ווערט ערטיילט אין דער בּראַכאָוו-ביבליאָטעק, זאַכאָדניא 63.

איבערגעפאהרען אַ שיכור

(2) נעכטען בייטאָג איז איבערגעפאָהרען געוואָרען דורך אַנ׳אויטאָ דער 38-יאָהריגער יוזעף יאַנישעווסקי, וועלכער איז גראָד געווען שיכור.

פון דעם איבערפאָהרען איז ער אַרויס אינגאַנצען אַ צושטויגטער, און אין אַנ׳אָפּגעשוואַכטען צושטאַנד האָט מען איהם אָפּגעפיהרט אַ היים אויף יאַזשינאָווא 12.

דער פסק מיידט נישט אויס
ווען מ׳גנב׳עט אפילו הונגעריגערהייד

(2) א געוויסער טשעסלאַוו פּעטרושעוויטש איז נעכטען פערמשפט געוואָרען אויף 6 חדשים טורמע פאַר׳ן גנבענען ביי א געוויסען הייזמאַנען אויפ׳ן גרינעם מאַרק 7 שעניקעס.

דער בעשולדיגטער האָט זיך פערטיידיגט דערמיט, וואָס ער פלעגט וואָכענווייז הונגער׳ן און ער האָט נישט געהאַט קיין אנדער ברירה, ווי נאָר צו גנבענען.

ד. איזראעל.

הפקר

:86

א סענסאַציאָנעל-ערָאָטישער ראָמאַן פון דער לאָדזער ווירקליכקייט

— דערצעהל ווייטער העלענא, רעד זיך אַראָפּ פון דיין שווערען האַרצען, האָט פערעלע צו איהר געזאָגט, און זי געגלעט איבער די האָהר.

— איך האָב זיך אינגאַנצען געווידמעט מיין הויז און בעזונדערס מיין קינד. דאָס איז געוואָרען דער גאַנצער אינהאַלט פון מיין לעבען, לעאָן איז געוואָרען פערשלונגען אין זיינע גרויסע געשעפטען. מיט דעם האָב איך יעדענפאַלס פערטייטשט דאָס, וואָס לעאָן האָט מיך פערנאַכלעסיגט, וואָס ער איז געוואָרען גלייכגילטיגער צו מיר, אַזוי זעהנען אַוועק וואָכען נאָך וואָכען. חדשים נאָך חדשים, ביז איינמאָל איז מיין מאַן געקומען צו מיר און צו מיר געזאָגט:

— דו ווייסט, אַז דו ביזט אַ פולשטענדיגער אָרימאַן?

— וואָס איז געשעהען? האָב איך דערשראָקען געפרעגט. איך קען זיך נישט אויף קיין געשעפּטען, ווי אַזוי איז געקומען דערצו, אַז מיר זאָלען האָבען מיטאַמאָל פערלוירען דאָס גאַנצע פערמעגען.

— מיר האָבען גאָרנישט פערלוירען און די געשעפטען געהען זעהר גוט, האָט מיין מאַן געענטפערט, און דאָך זענען מיר אָרימעלייט

— איך פערשטעה גאָרנישט וואָס דו רעדסט צו מיר, האָב איך מיט פערוואונדערונג געזאָגט צו מיין מאַן.

— מיר איז געלונגען זיך צו דערוויסען וואָס ס׳געפינט זיך אין טעסטאַמענט פון דיין פאָטער.

— דאָס איז נישט מעגליך, דער טעסטאַמענט וועט געעפענט ווערען ערשט אין 4 יאָהר אַרום, ביז דעמאָלט האָט קיינער נישט געהאַט קיין רעכט אַריינצוקוקען אין דער צוואָה.

— און דאָך ווייס איך וואָס דאָרט געפינט זיך.

— וואָס ווערט דאָרט געזאָגט, האָב איך אַ דערשראָקענער געפרעגט.

— דאָרט ווערט געזאָגט, אַז דאָס גאַנצע פערמעגען געהט איבער צו עפּעס מענשען, וועלכע איך קען גאָרנישט און איך צווייפעל צי דו קענסט זיי יאָ, פאַר דיר און דיין פאַמיליע איז קיין אייך גראָשען דאָרט נישט פערשריבען.

— איך האָב זיך ווירקליך דערשראָקען, איך האָב וועגען דעם קיינמאָל נישט געטראַכט און איך האָב געפרעגט:

— ווער זענען דאָס די מענשען, פאַר וועלכע מיין פאָטער האָט געהאַט אַזעלכע פליכטען און פאַר זיי פערשריבען דאָס פערמעגען.

— ווער זיי זאָלען נישט זיין דאָס איז אָבער אַ פאַקט, און זעהר אַנ׳אינטערעסאַנטער.

איך בין געווען אינגאַנצען צומישט, איך האָב אַליין נישט געוואוסט וואָס מיין מאַן וויל פון מיר און וואָס איך האָב צו טון אין דער גאַנצער זאַך. מיין מאַן האָב איך בעמערקט איז געווען אויסער זיך. ער איז פון דעמאָלט אָן אַרומגעגאַנגען אָהן אַ קאָפּ. אַלע מיינע בעמיהונגען צו דערגעהען וועמען מיין פאָטער האָט פערשריבען דאָס פערמעגען האָבען זיך מיר נישט איינגעגעבען, ביז סוף כל סוף מיין מאַן האָט דאָס מיר אַליין דערצעהלט.

ער האָט מיר קורץ און שאַרף ערקלערט, אַז מיין פאָטער האָט פאַר דעם, ווי ער האָט חתונה געהאַט מיט מיין מוטער געפיהרט אַ ליבע מיט אַנ׳ אַרים מיידעל, מיט וועלכער ער האָט געהאַט אַ קינד, ער האָט זי דעמאָלט אַוועקגעוואָרפען און דאָס מיידעל האָט איהר גאַנץ לעבען געליטען הונגער און נויט צוזאַמען מיט איהר זוהן. וועלכער איז געבוירען געוואָרען פון מיין פאָטער. זעהט אויס אַז מיין פאָטער האָט פאַר׳ן טויט בעקומען געוויסענס ביסען און פערשריבען דאָס גאַנצע פערמעגען פאַר זיין אונגעזעצליכען זוהן, וועלכער דאַרף שוין זיין אין דער צייט ווען דער טעסטאַמענט וועט בעקומען זיין קראַפט, אַ פולשטענדיג דערוואַקסענער מאַנספערשוין.

— פון וואַנען ווייסטו דאָס אַלץ? האָב איך געפרעגט מיין מאַן. דאָס איז דאָך נישט מעגליך. דאָס זענען באַר פּליאָטקעס און רכילות אויף מיין פערשטאָרבענעם פאָטער.

— דאָס איז אַזוי ווי איך זאָג דיר, האָט מיין מאַן קאַטעגאָריש געזאָגט, קיין איין וואָרט נישט אַנדערש, איך מיט מיינע אויגען האָב די צוואָה פון דיין פאָטער געלייענט.

— איז אויף פערפאַלען, האָב איך געזאָגט צו מיין מאַן, מיר וועלען זיך אין לעבען שוין ווי עס איז אַנ׳עצה געבען, מיר זענען יונגע מענשען, און מיר וועלען נישט פערלוירען ווערען.

— ס׳איז גאָרנישט פערפאַלען העלענא, איך וויל נישט זיין דער אָפּגעטאַרטער, איך וויל נישט בלייבען דער אידיאָט...

— אַלזאָ, וואָס פאַר אַנ׳עצה איז צו דעם פערהאַן.

— מיר מוזען אויף יעדען פאַל די צוואָה פון דיין פאָטער אַרויסבעקומען פון רעיענט און די פערניכטען, דעמאָלט וועט ממילא דיירושה איבערגעהען צו אונז אַלס די געזעצליכע און דירעקטע יורשים.

— איך האָב מיין מאַן נישט דערקענט. עפּעס אַ בעסטיע איז אין איהם פון דעמאָלט אַריין. ער איז גרייט געווען אויף יעדען פערברעכען, אַבי אַרויסצובעקומען די צוואָה. איך האָב בעמערקט ווי מיין מאַן פּלאַנעוועט פערשידענע זאַכען און איך בין פולשטענדיג אָהנמעכטיג געווען זיך אַקעגענצושטעלען. איך האָב שוין דעמאָלט געפיהלט, אַז עפּעס אַנ׳אומגליק רוקט זיך אָן אויף אונזער הויז. וואָס האָב איך אָבער געזאָלט טון אַז מיר זענען געווען אינגאַנצען אונבעהאָלפען, איך האָב אַפילו נישט געהאַט וועמען אַנ׳עצה צו פרעגען, אַפילו נישט געוואוסט, ווי אַזוי צו דערגעהן צי דאָס אַלץ וואָס מיין מאַן האָט מיר דערצעהלט איז אמת. אַ גרויסגעשטעלט האָט זיך שפּעטער, אַז דאָס אַלץ איז טאַקע געווען אמת, פאַר אונז איז אין דער צוואָה נישט געווען פערשריבען קיין איין גראָשען.

(פאָרזעצונג קומט).

אַרויספאָדערונגען פון ארץ-ישראל

עס איז דערהאַלטען געוואָרען אַ ערלויבניש אויף צו פאָהרען קיין ארץ-ישראל פאַר שיימאַן ברײַנדל (שמושקים).

די דערמאָנטע דאַרף זיך ווענדען אין א"י-אמט, (שרודמייסקא 29) אין די ביוראָ-שעה'ן (פון 11 ביז 1 פאַרמיטאָג) וועגען ערלעדיגען די רייזע-פאָרמאַליטעטען.

צוויי טרײַע חברים

וואָס קרימינאַל וויל זיי אויך נישט צושיידען

(א) ס'זענען דאָ 2 חברים יעקב סאַלטער (זגערזשער 144) און שאול גורטאָווסקי (פיוטנא 44) איז דער ערשטער פערשריבען אין דער קראַנקען-קאַסע און דער צווייטער האָט געקרענקט אויף זײַן ביכעל, און נאָך גענומען שטיצע 290 זל.

דער סוף איז געווען, אז די ביידע האָבען נעכטען בעקומען פון געריכט א פסק — זיצען צו דריי חדשים אין דער טורמע.

געגנב'עט גומעס פון רעדער

און געוואַלט נעבעך שוחד דעם פאָליציאַנט

(א) אין דער נאַכט פון 11 אויפ'ן 12 דע-צעמבער האָט דער 27-יאָהריגער אוריאל לעווקאָ-וויטש (גראַשאַנקא 6) אַרויסגעגנב'עט 4 גומעס פון דראָזשקע-רעדער בײַ אַ געוויסען יצחק פעל-שטיינען, און אַז דער פאָליציאַנט אידזשיקאָווסקי האָט איהם פערהאַלטען, האָט ער איהם פאָרגע-לייגט 100 זל. „לאַפּובקע", ער זאָל איהם אָפּ-לאָזען.

פאַר די ביידע זאַכען האָט איהם דאָס גע-ריכט פער'משפט אויף דריי און דריי חדשים טורמע.

הײַנט גרויסער נאָכמיטאָג קאָנצערט

הײַנט דינסטאָג, 3.30 נאָכמיטאָג קומט פאָר אין פילהאַרמאָניע א קאָנצערט פון לאָדזער פיל-האַרמאָנישען אָרקעסטער, אלס סאָליסט אויפ'ן הײַנטיגען נאָכמיטאָג קאָנצערט טרעט אַרויס דער בעריהמטער פיאַניסט קלאַודיאָ אַרראַו, וועלכער וועט אין בעגלייטונג פון לאָדזער פילהאַרמאָנישען אָרקעסטער אויספיהרען שוּמאַנ'ס פאָרטעפּיאַן קאָנצערט.

אין דער ערשטער העלפט וועט דער פיל-האַרמאָנישער אָרקעסטער אונטער דער לייטונג פון זעהר בעקאַנטען און בעליבטען דיריגענט ה' וואַ-לעריאַן בערדיאַיעוו אויספיהרען וועבער'ס אוווער-טורע צו דער אָפּערע „דער פרײַער שיסער" און ווי אויך דוואָראַק'ס סימפאָניע „די נײַע וועלט".

בנאמנות, ס'איז אינקוויזיציע,

אז א פאַרטענצער בעדאַרף צו זיצען 3 חדשים

(2) בשעתו האָבען מיר געשריבען, ווי אין דעם רעסטאָראַן „פּיקאַדילי", זאַוואַדזקא 1, איז געקומען אַ זעהר עלעגאַנטער שיינער יונגערמאַן אין דער בעגלייטונג פון 2 דאַמען און זיך דאָרט געלאָזט וואוילגיין — געגעסען און געטרונקען פון אַלעם גוטען — און אַז עס איז געקומען צום בע-צאָהלען די רעכנונג, האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז דער בחור האָט נישט קיין מעשענעם שילינגער בײַ זיך...

האָט מען דאַן צונויפגעשטעלט אַ פּראָטאָקאָל און נעכטען איז פאָרגעקומען דעם יונגענמאַנס פּראָ-צעס. עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז ער הייסט רודאָלף זשוק, אַז ער איז אַ פאַרטענצער און ריי-טער-מייסטער, און האָט פון שטענדיג-אַן אַ פּוס-טען טייסטער...

געקומען איז ער אין געריכט אָנגעטון „לעט-ניע", אָהן אַ פּאַלטען, דערקלערענדיג, אַז אַזוי-יוי ער ריכט זיך, סיי-ווי צו גיין גלייך זיצען, איז איהם אַ שאָד דער פּאַלטען זיינער זאָל צו-קנייטשט ווערען....

ער האָט אויך דערקלערט, אַז, לכתחילה, האָט ער געמיינט, אַז זײַן בעקאַנטער, ה' בייגעלמאַן, (דער בעלעבאָס פון „פּיקאַדילי") וועט איהם געטרויען די פּאַר גילדען, וואָס די רעכענונג האָט אויסגע-מאַכט — 33 זל. מיט גראָשענס — אָבער, אַז עס האָט זיך געמאַכט אַנדערש, איז ער נישט שולדיג...

דאָך האָט איהם דאָס געריכט אָנערקענט פאַר שולדיג, און ער איז פער'משפט געוואָרען אויף צו זיצען 3 חדשים — אי"ה אין 2 יאָהר אַרום.

—=:)(:=—

די ליבע קאָסט טײַער

אפילו ווען מען גנב'עט א פאָטאָגראַפיע—טויג עס אויך נישט

(2) טעאָדאָר אַנטקאָווסקי האָט זיך האָפּע-נונגסלאָז געליבט אין דער שיינער וולאַדיסלאַווא קאַצפּזשיק.

ער איז ממש נאָך איהר אויסגעגאַנגען, און אַז זי אַליין איז פאַר איהם געווען נישט דערגרייכ-באַר, ווי אַ מלאך פון הימעל, אַ שטייגער, האָט ער כאַטש... געג'נבעט איהרע אַ סאַקווויקע מיט 20 זל. און אַ פאָטאָגראַפיע.

פאַר'ן געריכט האָט ער מיט טרעהרען אין די אויגען דערקלערט, אַז ער איז בלויז אויסען געווען איהר פאָטאָגראַפיע — מיין גאָט! — און ער האָט בעקומען אַ פּסק 6 חדשים צו זיצען, אין 2 יאָהר אַרום.

דריטע אײַנברוך-גנבה אינמיטען שטאָט

(2) נעכטען בײַנאַכט האָבען זיך גנבים, מיט דער הילף פון נאָכשליסלען און דור-ברעכענדיג אַ וואַנד, זיך אַרײַנגעקראָגען אין'ם מאַנופאַקטור-געשעפט פון נאַטאַן שפּירא (פּיעטריקאָווער 69).

די האָבען דאָרט אָנגעמאַכט אַן'אמת'ן חורבן אין די ביורקאָס און שופלאָדען, צונעהמענדיג... 20 זל. און פאַר אַנ'ערך 10 טויזענד זל. פאָד-שעווקע-סחורות.

די אַלאַרמירטע פּאָליציי האָט אַרויסגעפיהרט אַ רייהע אַרעסטען און רעוויזיעס אין פערשידענע „מלינה'ס" פון דער שטאָט.

די אויספאָרשונג דויערט.

ווי אזוי מ'פּראַוועט חתונה

און ווי-אזוי עס ענדיגט זיך מיט קרימינאַל

(א) דער 21-יעהריגער לייזער קירשטיין-ריבאַק (פּאָמאָרסקא 33) איז געוואָרען א חתן פון א געוויסע רעגינע פּאַפּינסקא (פּיעטריקאָווער 251), אַזוי-ווי איהם האָט אויסגעפעהלט געלד אויף חתונה-הוצאות, איז ער אוועק אין געשעפט פון פינקוס בלום (אַלטער מאַרק 10) און ערקלערט, אז ער האָט אַנ'ערשטקלאַסיגען קונה אויף זאָקען און דאַמען פאַנטאָפעל. הײַנטיגע צייטען א קונה, ווייסט מען, איז יקר המציאות, האָט מען איהם געגעבען אלס מוסטער'ן 4 פּאָר זאָקען און 4 פּאָר פאַנטאָפעל... דערבײַ האָט ער אויך „מיטגענומען" בלום'ס א זייגער פון קאָמיזעלקע אַרויס, וועלכען ער האָט פערקויפט דעם זייגערמאַכער בריק קאַ (גדאַנסקא 14) און — געפּראַוועט א פריילעכע חתונה.

נעכטען האָט איהם דאָס געריכט דערפאַר פערמשפּט אויף 4 חדשים טורמע, און קאָן דאָך בעצאָהלען 50 זל. שטראָף, אָדער 7 טאָג זיצען.

—=:)(:=—

ב. אייסעראָוויטש אין לאָדז

ווי בעקאַנט פיהרט די געזעלשאַפט „אָרט" אַ זעהר פּראָדוקטיווע אַרבייט כדי אַרײַנצופיהרען יודען, וועלכע זענען אַרויסגעשטויסען געוואָרען פון זייערע אַרבייטס-פּאָזיציעס אין נײַע אַרבייטס-צווייגען. די גען. „אָרט" האָט אויף דעם בּאָדען צו פערצייכענען אַנ'אויסערגעוועהנליכען ערפאָלג. אַ סך יודען זענען שוין דורך „אָרט" געקומען צו פּרנסה און בעשעפטיגונג.

איצט טרעט די געזעלשאַפט אָרט צו צו א נײַער פערשטאַרקטער אַקציע צו פּראָדוקטיוויזירען אַ וואָס גרעסערע צאָל דעקלאַסירטע און לויט מעג-ליכקייט מיטהעלפען אויף אַ קאָאָפּעראַטיווען אופן צו פערבעסערן די לאַגע פון די יודישע האַנד-ווערקער. צו דעם צוועק איז געקומען קיין לאָדז דער מיטגליד פון דער אָרט-צענטראַלע אין פּוילען ב. אייסעראָוויטש, וועלכער האָט נעכטען בעזוכט אונזער רעדאַקציע און אונז בעקאַנט מיט'ן נײַעם פּלאַן פון דער „אָרט"-אַקציע.

הײַנט פערזאַמלונג אין היטעל-מאַכער-צעך

הײַנט דינסטאָג קומט פאָר אין צענטראַלען האַנדווערקער-פערבאַנד די אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון היטעלמאַכער-צעך. דער טאָג-אָרדנונג איז בע-ריכט, קריטיק, אַ דיסקוסיע איבער דער לאַגע אין פאַך, דאָס בעטראַכטען דעם בודזשעט און וואַהלען פון אַ נײַער פערוואַלטונג.

„אָרדט" שפּילט

הײַנט 1 מאָל „מלאכט פון דער וועלט"

הײַנט ווערט 5 וואָכען, ווי בײַ אויספער-קויפטע הײַזער, שפּילט דער „אָרדט" דעם גלענ-צענדען פּראָגראַם „מלאכט פון דער וועלט". וואָס האָט איבערגעשטיגען מיט'ן ערפאָלג אַלע ער-וואַרטונגען.

פיל פון די בעזוכער קומען זעהן דאָס פּראָגראַם צו עטליכע מאָל.

נישט קוקענדיג אויפ'ן גרויסען ערפאָלג ווער-דען שוין געמאַכט גרויסע פאָרבערייטונגען צום 25-טען יובילעאום פּראָגראַם.

ראַדיאָ-פּראָגראַם

דינסטאָג, דעם 2 פעברואַר 1932

10,15 גאָטעס-דינסט, 11,58 צייטסיגנאַל, 12.15 קאָנצערט, 3,00 מוזיק, 3.55 פּראָגראַם פאַר קינדער, 4,20 גראַמאָפאָן, 4,40 פאָרלעזונג, 4.55 גראַמאָפאָן, 5,15 פאָרלעזונג, 5,30 ניצליכע ידיעות. 5,45 קאָנצערט, 7,00 פערשידענעס, 7,25 פאָרלעזונג 7,30 רעפּערטואַר, 7,45 טראַנסמיסיע פון וואַרשאָ, 8,15 קאָנצערט, 9,55 פּאָסטקאַסטעל. 10,10 קאָנצערט, 10.45 קאָמוניקאַטען, 11,00 טאַנץ-מוזיק.

צאָהן-אַרצט
JAKÓB KARMAZYN
לאָדז, פּאָלודניאָוואַ 2
פאַר פערזיכערטע אין דער קראַנקען-קאַסע
וועלכע ווילען בײַ מיר בעשטעלען קינסטליכע ציינער, ווערט דאָס היילען און ענטפערנען קראַנקע ציינער ערלעדיגט אומזאַנסט.

Dr. Z. Rakowski
ספּעציאַליסט פאַר אוירען, נאָז, האַלז- און לונגען-קראַנקהייטען
11-טען ליסטאָפּאַד 9
קאָנסטאַנטינער טעלעפאָן 127-81
שפּרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אָן אין לעמשניצע זבערזשער 17 פון 10 — 11 און פון 2 — 3

בעמיש-באַקטעריאָלאָגישע לאַבאָראַטאָריע
פון מאַגיסטער
נ. שאַץ
פּיעטריקאָווער 37
פּראָנט, 2 שטאָק.
אַנאַליזען פון קאַל, אורין, לייכעך און אַנד.
מעסיגע פּרייזען.

ENGLISH
פּראָנפּענגער און פּאָרמ-געשריטענע. קאָנווערסאַ-ציע, ליטעראַטור
צו צוגענגליכע פּרייזען
ערטיילט אַ פעהיגער פּע-דאַגאָג. — אָפּערטען אין אַדמיניסטר. פאַר „Mir"

קלאַנג-קינאָ-טעאַטער
ZACHĘTA
26 זגערזשער 26
הײַנט און פאָלגענדע טעג!
דער שענסטער קלאַנג-זינגענדער פילם פון דער לאַנד-פּראָדוקציע
אויפ'ן גרונד פון דער נאָוועלע פון Henryk Sienkiewicz
יאַנקאָ מוזיקאַנט
אין די הויפּט-ראָלען:
Marja Malicka, Witold Conti, A. Dymsza i Kaz. Krukowski
אויסער'ן פּראָגראַם: קלאַנג-צוגאַבע
נעכסטער פּראָגראַם: „HAI TANC"
דער זאַל איז גוט בעהייצט.
אָנהויב אין געוו. טעג 4 נאָכמ. שבת, זונטאָג 12 בייטאָג.

קליינע אַנאָנסען
פּרייז פון אַנ'אַנאָנס ביז 15 ווערטער נור 1 זל.

לאָזשי קענען בעקומען 2 אַנשטענדיגע יונגעלייט. צו ערפאַהרען בײַ גרעסלער, נאָוואָ-מיעיסקאַ 26, פראָנט 3 שטאָק. 392

עס איז נויטיג
איך זוך א פּאָסטען אלס ביוראַליסטקע עוו. אלס עקספּעדיענטקע אין א פּערפומעריע-געשעפט. קענטניס פון בוכהאַלטעריע און מאַשין שרײַבען. ערשטקלאַסיגע רעפערענצען. קלענסטער געהאַלט. אָפּערטען אונטער „Małe wynagrodzenie" 993

א פעהיגער מענש, וועלכער איז גוט בעקאַנט אין דער טעקסטיל-בראַנזשע ווי אויך אין דער זאָ-קען-בראַנזשע פון זעהר פיינעם הערקונפט, זוכט וואָס פאַר א ס'איז בעשעפטיגונג. געגען א קליינעם געהאַלט. לײַכטע פיזישע אָדער גײַסטיגע אַרבייט, די אדרעס צו ערפאַהרען אין אדמיניסטראַציע פון דער צייטונג. 999

פערשידענעם
צו פערקויפען א צושניידער-מאַשין אויף עלעקטרי צו קאָנפעקציע אין בעסטען צושטאַנד בײַ בענקעל, דרעוונאָווסקא 9. 686

200 זל. פּרנסה וועכענטליך! פאַר'ן אָפּפאָהרען נאָך איטאַליען וועל איך אויסלערנען אויסאַרבייטען איטאַליענישע אַלאַבאַסטער-פיגורען (סטאַטועטקעס). צעגעלניאַנא 37, וו. 10. פון 7—9 אָוונט. 690

לאַקאַלען
א נעוועלב מיט א שטוב ביליג איבערצוגעבען גלובנאַ 58 (ס. יוליוש). צו ערפאַהרען אויפ'ן אָרט. אין פלאַשען-האַנדעל. 674

זעהר ביליג א געוועלב פון זאָפאָרט איבער-צוגעבען. ביליג דירה-געלד, אין צענטרום שטאָדט נאָוואָמיעיסקאַ 19. צו דערוויסען זיך בײַם הויז-וועכטער. 691

פון זאָפאָרט אוועקצוגעבען 2 צימער אין קיך אין בעסטען צענטרום שטאָדט עק פּיעטריקאָווער און זשעלאַזנאַ, געגען ביליג דירה-געלד. צו ער-פאַהרען אין פּאַפּיר-סקלאַד זשעלאַזנאַ 6. 699

2 יונגעלייט קענען בעקומען לאָזשי בײַ אַנ-שטענדיגע פאַמיליע. אַל. 1 מײַ 32. פּיגולאַ 697

צו דינגען און פערקויפען פערשידענע וואוינונגען אין אַלטע און אין נײַע הײַזער מיט אַלע בעקוועמליכקייטען אויף מאָנאַטליכע דירה-געלד. גע-וועלבער, געשעפטס- און פאַבריקס-לאָקאַלען. מעב-לירטע צימערען, הײַזער, ווילעס, פּלעצער פון פער-שידענע פּרײַזען. יעדער קויפט און פערקויפט. נאָר דורך דער ביוראָ „לאָקום", וואָס ערלעדיגט פּינקטליך און סאָליד. אינהאַבער יוסף קאַרמעסער און קאָמפּ. אינפאָרמאַציעס אָהן בעלוינונג, פּיעטריקאָווער 62, פּראָנט 2. שטאָק, טעל. 15-166 טעטיג פון 8 פריה ביז 8 אָוועגד.

א פרוי זוכט אנ'אָרט צו שלאָפען אין צענ-טרום שטאָדט. צו ערפאַהרען זאַוואַדזקאַ 10, וו. 16 בײַ קרענגעל. 685

פערשרײַבט אייער קינד וואָס לערנט אין א פּוילישער שולע אין דעם איינ-ציגען מוסטערהאַפטען רעליגיעזען בית ספר פאַר קינדער, וואָס לערנען אין פּוילישע שולען
„תּורה-ודעת"
פּל. וואָלנאָשטשי 6 (נײַע שטאָט)
פאַר קינדער פון 5—14 יאָהר.
דאָס לעהר-פּראָגראַם פון תורה ודעת" נעמט אַרום אַ קורס פון אַלערליי למודי קודש (עברי, חומש, רש"י, נ"ך, דינים, משניות, גמרא), העברעאישע שפּראַך, יודישע געשיכטע א.ז.וו. און אַלעס וואָס אַ יודיש קינד דאַרף צו וויסען, דאָס לעהר-פּערזאָנאַל בעשטעהט פון די בעסטע פּעדאַגאָגישע קרעפטען. צוליב'ן קריזיס — הנחה-פּרײַזען.
קינדער פון 4—8 יאָהר ווערען אָהיימגעפיהרט דורך אַ ספּעציעלען מענש.

Dr. med. REICHER
פּאָלודניאָוואַ 28, טעל. 20193
ספּעציאַל-אַרצט פאַר מענער-שוועכע-בעהאַנדלונג
נעהמט אָן פון 8—11 פריה און פון 5—8 אָוונט. זונטאָג און יום-טובים פון 9 - 1 בייטאָג.

לעטשניצע
פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען
11 בזשעזשינער 11
טעלעפאָן 63-137
ס'נעהמען אָן דאָקטוירים פון אַלע ספּעציאַליטעטען וואָלינסקי, זאַלצוואַסער, לוביטש, סלאָ-באָדסקי, קערשנער, שיפּמאַן, שמירגעלד, שמערלאָווסקי.
ווי אויך וויזיטען אין שטאָט.
עלעקטריזאַציע, אַנאַליזען, דענטיסטישער קאַבינעט.

DOKTOR
H. WOŁKOWYSKI
צעגעלניאַנאַ 4, טעל. 90-216
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוועכע. אַלע אַרט אַנאַליזען, עלעקטראָטעראַפּיע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.
נעמט אָן פון 8—2 און פון 5—9 אָוועגד.
בעזונדער וואַרטע-צימער פאַר פרויען.

מיר לאדען איין אלע צו דער

„ווייסער וואך"

וואס וועט איינגעאָרדענט ווערן לויט'ן אויסלענדישען מוסטער,
בעת וועלכער יעדער קען זיך פערזיכערן מיט לייווענד און וועש
צו זעהר נידריגע פרייזען
אנהויב דעם 3-טען פעברואר ד. י.

KONSUM
PRZY „WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURZE" S.A.
ROKICIŃSKA 54. Dojazd Tramwajami 10 i 16

Obwieszczenie.

Dyrekcja T-wa Kredytowego miasta Łodzi podaje do powszechnej wiadomości, że Zwyczajne ogólne Zebranie Członków Towarzystwa odbędzie się w dniu 2 marca 1932 r. o godz. 5-ej po południu w gmachu Towarzystwa Kredytowego przy ulicy Pomorskiej Nr. 21.

Porządek dzienny Ogólnego Zebrania obejmuje:

1. Sprawozdanie Dyrekcji za 1931 r.
2. Projekt do etatu na rok 1932-gi.
3. Wniosek Władz Towarzystwa, w przedmiocie przeniesienia ksiąg hipotecznych z Piotrkowa i Kalisza do Łodzi i ew. budowy odpowiedniego gmachu.
4. Wybór 2-ch Dyrektorów.
5. Wybór 1 zastępcy dyrektora.
6. Wybór 3-ch członków Komitetu Nadzorczego.

Wstęp na ogólne zebranie przysługuje wszystkim osobom, które posiadają nieruchomości, obciążone pożyczkami Towarzystwa Kredytowego miasta Łodzi i którym służy prawo rozporządzania swoim majątkiem. Członkowie T-wa, niemogący lub nieżyczący sobie uczestniczyć na Ogólnym Zebraniu mogą upoważnić do głosu innego Członka Towarzystwa, nikt jednak nie może mieć więcej, niż dwa głosy. Za małoletnich, usamowolnionych, bezwłasnowolnych i wogóle osoby, pozostające pod opieką, prawo do głosu na Ogólnym Zebraniu służy ich opiekunom i kuratorom.

Właściciela nieruchomości może być zastąpiona na Ogólnym Zebraniu przez męża bez upoważnienia. Nieruchomość, stanowiąca własność dwóch lub kilku stowarzyszonych lub należąca do spadkobierców, może być reprezentowana na Ogólnym Zebraniu przez jednego z nich po uprzednim złożeniu upoważnienia od pozostałych.

Posiadanie dwóch lub więcej nieruchomości, obciążonych pożyczkami T-wa, upoważnia tylko do jednego głosu. Towarzystwa Akcyjne i wogóle osoby prawne uczestniczą w Ogólnem Zebraniu z jednym głosem, w osobie przedstawiciela, któremu będzie wydane w tym względzie pełnomocnictwo.

Na dni 15 przed Ogólnem Zebraniem, t. j. do dnia 15 lutego r. b. włącznie mogą być podane ze strony stowarzyszonych do Komitetu Nadzorczego wnioski na Ogólne Zebranie, opatrzone przynajmniej 20-ma podpisami.

Sprawozdanie Dyrekcji za rok ubiegły, oraz projekt do etatu na rok 1932 będą dostępne dla stowarzyszonych w biurze Towarzystwa, poczynając od dnia 24 lutego r. b.

Bilety wejścia na ogólne zebranie wydawane będą w biurze Towarzystwa w godzinach biurowych, poczynając od dn. 24 lutego do dnia 1 marca r. b. w dniu zaś Ogólnego Zebrània do godziny 13-ej.

Bez biletu wejścia na salę Ogólnego Zebrania nikt wpuszczony nie będzie. 684

זיכערע הילף און א רפואה

אהן א אפעראציע, אן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיס-טונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער ווייבער און קינדער, פערשידענע קאליקעס אין גוף פאר הויקערס און פיס

פערלאָזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בראָך ווערט גרויס אזוי ווי א מענשען-קאָפּ, אָדער אזוי ווי א וואסער-קאַי און עס פאלט אריין אין דעם פוס און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פטרדריי...ן די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטערבליך. ספעציעל ...

... פאר די גרעסטע קראנקע אדערן. עמפפאנגט פון 9 ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אין אוונט.

ארטאפעדישע אנשטאלט

Specialist J. RAPAPORT, Ortoped

von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10,

tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אומבעדינגט נויטיג. דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס-פראפעסארען: פראפ. ד"ר באראנטש, פראפ. דר. י. מארישלער, פראפ. ד"ר בר. קיעלאנאווסקי און אויך אנדערע.

מיר נעהמען אויך אן מערזיבערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.

דערמיט דרוק איך אוים מיין דאנקבארקייט דעם ה' ד"ר י. ראפאפארט וואוינהאפט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10, פראנט, פארטער, פאר אויסקורירען מיך פון א שווערער ברוך-קראנקהייט, וואס האט געדראהט מיין טויט. ...

אין דעם פאל בעוויזען נסים. **אהרן מיכאלאוויטש**, בלאשקי, גורני רינעק 25.

אכטונג, געעהרטע קונדשאפט!

דערמיט מאך איך בעקאנט, אז איך האב אין מיין פריש-איבערגענומענעם הערן און דאמען-פריזיער-סאלאן

16 זאכאדניא 16

צוליב'ן קריזיס פערקלענערט די פרייזען.
ראזירען מיט קעלניש-וואסער . 30 גר.
שערען . . . . 50 גר.
איך עמפפעהל מיך דער ג. קונדשאפט. מיט אכטונג
פריזיער-אינהאבער
„MORYC" 278

טוך- און קארט-לאגער

Sz. Maroko

לאדז, נאוואמיעסקא 2,

פראנט, 1-טער שטאק, טעל: 159 43

עמפפעהלט צום הערבסט- און ווינטער-סעזאן א גרויסען אויסוואהל פון די נייעסטע און בעסטע דאמען- און הערען-שטאפען.

פאר שניידער – ספעציעלער ראבאט. 627

ביטשריפטען-ביורא

„VIRTUS"

1 זאוואדזקא 1, (שייבלערס הויז)

ערלעדיגט אלערליי ביטעס אין אלע ציווילע און קרימינעלע ענינים, רעקורסען, אדוואקאטען, בעזאפיעששעניעס, קלאוזולעס, אינקאסא פון פראטעסטען, אלערליי אקטען, אפמאכען, קאנטראקטען און היפאטעקען.

אלעס ווערט געפיהרט דורך פאכמענישע קרעפטען.

רעיעלע און סאלידע בעדינונג!

ערשטקלאסיגע רעפערענצען. 687

יעדער איינציגער

מעבעל

האט זיך איבערציינט, אז פאר דיוואנעס, פעלצען, נייה-מאשינען, גארדעראבען או"וו צאהלט די העכסטע פרייזען

א. ווייצמאן שענקעוויטש 23

טעלעפאן 191-00.

ביי מיר איז שטענדיג פערשידען גענוצטע מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען.

געלעגענהייטליך

צו פערקויפען אפלאץ

מיט 2 שטובען

אויף א זומער-וואוינונג נעבען „טעאפילאוו" ביי לאדז. צו ערפאהרען אין ארט. 584

44 | וויכטיג פאר מחותנים! | 44

קייפט נישט קיין

מעבעל בעפאר איהר איבערציינט אייך נישט אין מיין מעבעל-געשעפט

Ch. ŁAZNIK

44 גדאנסקא (דלוגא) 44

טעל. 162-56

נאר ביי מיר קענט איהר בעקומען פערש. מעבעל שעהן, גוט און ביליג.

בעמ.: בקויף אויך גענוצט מעבעל, דיוואנעס א. ז. וו.

44 | קומט און איבערציינט אייך! | 44

Dr. med.

W. Eychner

אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען

וואוינט איצט 4 צעגעלניאנא 4

(נעבן קינא „טשארי") טעל. 134-72

נעהמט אן פון 2 1/2 – 4 און פון 7 – 8 אוועבד.

Dr. med.

H. LUBICZ

ספעציאליסט פאר הויט-, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקהייטען

צוריקגעקעהרט

צעגעלניאנא 7 (פריהער 43) טעל. 141-32

עמפפאנגס-שעה'ן 8 – 10, 12 – 2 און 5 – 8, זונטאג אין יו"ט 9 – 1. פאר דאמען בעזונדערער איינגאנג.

DR. MED. J. LUBICZ

כירורג-ארטאפעד

פאלודניאווא 9, טעל. 183-17

קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער

אייגענע פראצעדוריע פון זעלבסטליכע ארטאפעדישע אפאראטען ווי: וואקלערקעס אויף פלאטפוסען, קינסטליכע הענד און פיס, גארסעטען א. ז. וו.

נעהמט אן פון 2.30 ביז 4.30 נאכמיטאג.

Dr. med.

Haltrecht

ספעצ.-ארצט פאר הויט און געשלעכטס-קראנקהייטען

נעהמט אן פון 8—9.30 פריה, פון 12.30—1.30 נאכמ. און פון 5 ביז 9 אוונד. זונטאג פון 9 ביז 1 בייטאג.

פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21

פאר אונבעמיטעלטע – לעמשניצע-פרייזען.

דאמען בעזונדער ווארטע-זאל.

אבאנעמענטס-פרייז אין לאדז – 5 זל. א חודש מיט צוטראגען א היים; אויף דער פראווינץ 6 זל. א חודש אין אויסלאנד – 8 זל.
פאר'ן איינהאלט און טערמינען די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט.

אנאנסען-פרייז: פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב יו"ט—24 גר. אין דער דייט 8 שפאלטען
אין טעקסט—40 . . . . . 60— . . . . . 4 .
נאכ'ן טעקסט—12 . . . . . 18— . . . . . 8 .
פאר א מילימעטער-שורה; ... דער שטאט 50 פראצ. טייערער. אויסל. 100 פראצ. טייערער. טעלעגראם—10 גר. א ווארט

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Breustowski i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny: Ch. Naufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.